

Data wysłania : 30.03.2026

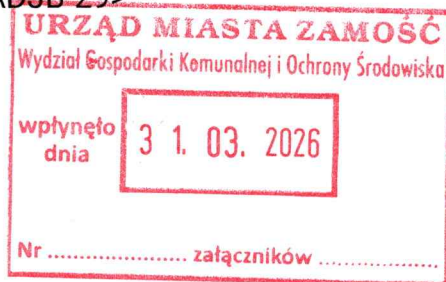
SOZK
GKOS

P. O. Kallus
P. K. Nul
31.03.2026

M. Hubole

Od: POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W ZAMOŚCIU

<AE:PL-44354-47923-UADJB-29>

Do:
URZĄD MIASTA ZAMOŚĆ
<AE:PL-65449-96775-STHJE-22>

0916604

Date wpływu: 2026-03-30

NF PP 7804 2026

Przesyłka e-Doręczenia

Dzień dobry, w załączeniu przesyłam "Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Zamość w 2025 r."

z wyrazami szacunku

Wioleta Dzirba-Herbin

Sekretariat PSSE w Zamościu

Załączniki:

1. Informacja_Zamość.pdf
2. Prezydent_Miasta_Zamość.pdf
3. Przewodniczący_Rady_Miejskiej_w_Zamościu.pdf

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Zamościu

D. 9011.6.2026

Zamość, dnia 30.03.2026 r.

Pan Rafał Zwolak
Prezydent Miasta Zamość

0916604

Data wpływu: 2026-03-30

Nr: PP. 7804.2026

Przyjęła: Joanna Lis
Wydział Organizacyjny Administracyjny
Załączników: 0

Dotyczy: Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego

Szanowny Panie Prezydencie,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zamościu, zgodnie z art.12a ust.3 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przesyła w załączeniu „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Zamość w 2025 r.”

Z wyrazami szacunku

STANISŁAW
JAŚLIKOWSKI

Elektronicznie podpisany
przez STANISŁAW
JAŚLIKOWSKI
Data: 2026.03.30 11:13:02
+02'00'

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zamościu
22-400 Zamość, ul. Peowiaków 96
tel.: 84 627 10 59, tel. centrala: 84 63936 91 do 93
e-mail: psse.zamosc@sanepid.gov.pl
Adres e-doręczeń: AE:PL-44354-47923-UADJB-29
Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych
dostępne są w sekretariacie oraz w Biuletynie Informacji
Publicznej PSSE w Zamościu (<https://pssezamosc.bip.gov.pl>)

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Zamościu

D. 0911.6.2026

Zamość, dnia 30.03.2026 r.

Pan Piotr Błażewicz
Przewodniczący Rady Miejskiej w Zamościu

Dotyczy: Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego

Szanowny Panie Przewodniczący,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zamościu, zgodnie z art.12a ust.3 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przesyła w załączeniu „**Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Zamość w 2025 r.**” w celu rozpatrzenia jej przez Radę Miejską w Zamościu.

Z wyrazami szacunku

STANISŁAW
JAŚLIKOWSKI

Elektronicznie podpisany
przez STANISŁAW
JAŚLIKOWSKI
Data: 2026.03.30 13:40:42
+02'00'

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zamościu
22-400 Zamość, ul. Peowiaków 96
tel.: 84 627 10 59, tel. centrala: 84 63936 91 do 93
e-mail: psse.zamosc@sanepid.gov.pl
Adres e-doręczeń: AE:PL-44354-47923-UADJB-29
Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych
dostępne są w sekretariacie oraz w Biuletynie Informacji
Publicznej PSSE w Zamościu (<https://pssezamosc.bip.gov.pl>)

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Zamość w 2025 r.

Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, określa ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wykonywanie jej zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w celu kształtowania pożądanych postaw i zachowań zdrowotnych.

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonują Główny Inspektor Sanitarny, państwowi wojewódzcy, powiatowi i graniczni inspektorzy sanitarni przy pomocy kierowanych przez nich odpowiednio - Głównego Inspektoratu Sanitarnego, wojewódzkich, powiatowych i granicznych stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Stacje sanitarno-epidemiologiczne są podmiotami leczniczymi finansowanymi z budżetu państwa, prowadzonymi w formie jednostek budżetowych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zamościu na koniec 2025 r. zatrudniała 80 pracowników. Ponad 85% zatrudnionych ma wyższe wykształcenie, a większość uzyskała specjalizacje w dziedzinach przydatnych do pracy w PIS lub ukończyła studia podyplomowe. Stacja obejmuje swoją działalnością miasto Zamość i powiat zamojski.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 2635 kontroli. Wydano 2084 różnych decyzji administracyjnych, w tym nakazujących wykonanie zaleceń, zatwierdzających obiekty żywnościowe, zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, w sprawie chorób zawodowych, o nałożeniu opłaty za kontrole i innych. Winnych zaniedbań sanitarno-porządkowych ukarano 51 mandatami karnymi na kwotę 10350zł.

Stacja posiada certyfikat akredytacji PCA potwierdzający kompetencje laboratorium do wykonywania badań. Laboratorium wykonuje badania środowiska pracy, próbek żywności w zakresie mikrobiologii, wody do spożycia przez ludzi, wody z kąpielisk, pływalni i wody ciepłej (z instalacji wody ciepłej) z terenu kilku powiatów w ramach zintegrowanego systemu - badania żywności i wody. Ponadto wykonywane są badania w zakresie diagnostyki chorób zakaźnych - badania bakteriologiczne patogenów schorzeń jelitowych oraz badania skuteczności procesów sterylizacji sprzętu medycznego.

I. Nadzór w zakresie higieny komunalnej

Przedmiotem działań pionu Higieny Komunalnej Stacji jest kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny środowiska, a zwłaszcza jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody ciepłej, wody w kąpieliskach i pływalniach, utrzymania należytego stanu technicznego i higienicznego obiektów użyteczności publicznej takich jak: hotele, ośrodki wypoczynkowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, studia tatuażu, apteki, stacje paliw, pokoje gościnne, zakłady pogrzebowe wraz z samochodami do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, środki transportu publicznego i inne.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu nadzorem sanitarnym objęto 683 obiekty, z czego 341 funkcjonuje w Zamościu. W obiektach tych przeprowadzono 430 kontroli, w tym 234 w Zamościu.

Wydano ogółem 213 decyzji administracyjnych (39 w Zamościu), które dotyczyły przeprowadzenia ekshumacji, poprawy jakości wody ciepłej i wody do spożycia, wody w kąpieliskach i pływalniach, stanu sanitarno – higienicznego obiektów usługowych, tj. fryzjerskich, kosmetycznych, pokoi gościnnych oraz zatwierdzenia przez PPIS w Zamościu na okres do dnia 31 grudnia 2026 roku Zespołu Badań i Analiz Wody Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zamościu przy

ul. Kruczej 10 do wykonywania badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych.

Zaopiniowano pozytywnie pod względem właściwego zabezpieczenia sanitarnego 14 imprez masowych (7 w Zamościu). Wydano 31 postanowień dot. uzgodnień na sprowadzenie zwłok i prochów ludzkich z zagranicy. Zaopiniowano 6 uchwał Rad Gmin w sprawie wykazu kąpielisk oraz 3 regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach. Wydano 9 postanowień na materiały używane w procesie dystrybucji i uzdatniania wody do spożycia.

Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 900 zł na właścicieli zakładów fryzjerskich (2 w Zamościu) za nieprzestrzeganie zasad higieny, nieprawidłowo wykonywaną dezynfekcję i sterylizację narzędzi.

W ramach prowadzonego urzędowego monitoringu jakości wody zbadano ogółem 239 próbek wody (w tym 77 z obiektów zlokalizowanych w Zamościu) z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, indywidualnych ujęć wody, pływalni i kąpielisk oraz wewnętrznych instalacji wodociągowych wody ciepłej budynków użyteczności publicznej.

1. Nadzór nad jakością wody

Jakość wody przeznaczonej do spożycia oceniano wg wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody opiera się na systemie kontroli wewnętrznej, realizowanej przez właściciela lub zarządcę wodociągu oraz systemie kontroli urzędowej, sprawowanej przez organy PIS.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu funkcjonuje 106 wodociągów, w tym 42 zbiorowego zaopatrzenia (1 w Zamościu), 4 sieci wodociągów zbiorowego zaopatrzenia mających ujęcie na terenie innych powiatów, a 60 to indywidualne ujęcia wody należące do placówek oświatowych, służby zdrowia i innych obiektów użyteczności publicznej (5 w Zamościu).

Zbadano ogółem 153 próbki wody do spożycia, w tym 19 z obiektów działających na terenie Zamościa.

Wody podziemne na terenie powiatów stanowią jedyne źródło zaopatrzenia w wodę do spożycia. Miasto Zamość jest zaopatrywane w wodę z wodociągu, zarządzanego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zamościu. Na podstawie prowadzonego przez Stację monitoringu, jakość wody dostarczanej przez wodociąg, uznano za zgodną z obowiązującymi kryteriami mikrobiologicznymi, fizyko-chemicznymi i organoleptycznymi. W ciągu roku zbadano urzędowo 16 próbek wody.

Nadzorem sanitarnym na terenie miasta objęto 5 indywidualnych ujęć wody. Zgodnie z otrzymanymi wynikami badań laboratoryjnych, jakość wody odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

W celu przeciwdziałania zagrożeniom zdrowia powodowanym bakteriami Legionella z 13 obiektów użyteczności publicznej (z 9 zlokalizowanych w Zamościu), w ramach kontroli urzędowej zbadano ogółem 57 próbek ciepłej wody, w tym 41 z obiektów zlokalizowanych w Zamościu. Skolonizowanie sieci wody ciepłej pałeczkami Legionella w stopniu średnim wystąpiło w: Bursie Międzyszkolnej Nr 2, Bursie Międzyszkolnej Nr 1, Zamojskim Szpitalu Niepublicznym Sp. z o.o. oraz Domu Studenta Akademii Zamojskiej przy.

Natomiast skolonizowanie sieci w stopniu średnim i wysokim stwierdzono w: Hotelu Koronnym, NU-MED Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej oraz w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Gen. Gustawa Orlicz-Dreszera.

Przeprowadzona przez właścicieli obiektów dezynfekcja chemiczna i termiczna instalacji wody ciepłej spowodowała poprawę jej jakości.

Próbki ciepłej wody z wewnętrznych instalacji wodociągowych badane były również w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli obiektów.

W okresie sprawozdawczym wyniki badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej wykazały skolonizowanie sieci wody ciepłej pałeczkami Legionella na poziomie średnim w Domu Studenta Akademii Zamojskiej w Zamościu.

Natomiast skolonizowanie sieci wody ciepłej pałeczkami Legionella sp. w stopniu wysokim wystąpiło w Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Dzieci Zamojszczyzny w Zamościu.

Przeprowadzona przez właścicieli obiektów dezynfekcja chemiczna i termiczna instalacji spowodowała poprawę jej jakości.

W sezonie kąpielowym 2025 w Zamościu zorganizowano 1 kąpielisko oraz 5 kąpielisk w powiecie zamojskim: Krasnobród, Zwierzyniec, Nielisz, Jacnia oraz Kulików.

Przed rozpoczęciem sezonu, w ramach kontroli urzędowej pobrano i zbadano 1 próbkę wody z Zalewu Miejskiego w Zamościu oraz 5 z kąpielisk zlokalizowanych w powiecie zamojski

Podczas sezonu kąpielowego zarządcy kąpielisk prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej.

PPIS w Zamościu wydał 1 decyzję o braku przydatności wody do kąpiei w kąpielisku w Zamościu ze względu na ponadnormatywne zanieczyszczenie bakteriami Escherichia coli - na podstawie tej decyzji obowiązywał zakaz kąpiei w okresie 22.07-25.07.2025 r.

Teren przylegający do kąpielisk utrzymany był w porządku i czystości. W sezonie turystycznym na akwenach przeprowadzono 11 kontroli (9 w powiecie).

Kontynuowano nadzór nad pływalniami krytymi. W ewidencji Stacji znajdują się 2 pływalnie kryte (jedna w Zamościu). Z pływalni krytych, pobrano i zbadano próbki wody z niecek basenowych.

Zbadano ogółem 23 próbki (16 w Zamościu) w kierunku parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych, w tym 6 na obecność bakterii Legionella (4 w Zamościu).

Próbki wody z niecek basenowych pobierane były również w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli obiektów.

W okresie sprawozdawczym PPIS w Zamościu wydał 3 decyzje administracyjne (1 w Zamościu) dot. niezgodności wartości parametrów fizykochemicznych wody z pływalni na podstawie analizy badań laboratoryjnych. Właściciele pływalni niezwłocznie podjęli działania naprawcze. Kontrolne badania próbek wody nie wykazały przekroczeń w wodzie z pływalni w Zamościu. Natomiast jakość wody z pływalni w powiecie w zakresie niektórych parametrów do końca roku sprawozdawczego nie odpowiadała wymogom zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

2. Nadzór nad innymi obiektami użyteczności publicznej

Do tej grupy obiektów zaliczane są zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i studia tatuażu, placówki świadczące usługi zdrowotne, hotele, obiekty turystyczne i noclegowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe, zakłady karne, obiekty sportowe, dworce autobusowe, ustępy publiczne i inne.

Standardowy zakres kontroli obejmował: gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków, stan techniczny oraz utrzymanie czystości i porządku pomieszczeń, sprzętu do świadczenia usług, przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz inne zagadnienia.

Pod nadzorem stacji w 2025 roku było 17 hoteli (11 w Zamościu), 1 pensjonat w Zamościu, 2 kempingi (1 w Zamościu) i 62 inne obiekty turystyczno-noclegowe (13 w Zamościu). W obiektach tych przeprowadzono ogółem 41 kontroli (16 w Zamościu). Stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry.

W Zamościu działalność prowadziło 118 zakładów fryzjerskich, 77 kosmetycznych, 9 tatuażu, 16 odnowy biologicznej i 17 świadczących więcej niż jeden rodzaj tego typu usług. W obiektach tych przeprowadzono 156 kontroli. Przy tego rodzaju działalności, z uwagi na stosowanie narzędzi mogących naruszyć ciągłość tkanki, występuje ryzyko narażenia klientów i personelu na przeniesienie zakażeń (np. zakażenie wirusami HIV, WZW typu B, C), dlatego ważnym kryterium podczas przeprowadzanych kontroli jest sprawdzenie prowadzenia właściwej dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi, oprócz tego sprawdzany jest bieżący stan sanitarny obiektu, postępowanie z odzieżą osobistą i ochronną oraz odpadami (komunalnymi, niebezpiecznymi). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zamościu wydał 7 decyzji (w tym 6 w Zamościu) nakazując prawidłowe wdrożenie procedur zapewniających ochronę osób przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Właścicielki 2 salonów fryzjerskich w Zamościu ukarano mandatami karnymi na łączną kwotę 600 zł. Podczas kontroli sprawdzających stwierdzono, że zalecenia zostały wykonane.

Oceniając stan sanitarno-higieniczny funkcjonujących zakładów usługowych należy stwierdzić, że zdecydowana większość z nich spełniała ogólne wymogi sanitarne. Sprawowanie nadzoru nad zakładami usługowymi utrudnia brak szczegółowych przepisów, a także obowiązek wcześniejszego zawiadomienia o przeprowadzeniu kontroli.

W sezonie turystycznym skontrolowano 19 autobusów komunikacji publicznej i turystycznej, 4 samochody do przewozu chorych oraz 13 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Nie wniesiono uwag do bieżącego stanu sanitarno-higienicznego tych pojazdów.

W sezonie wiosenno-letnim skontrolowano 28 piaskownic i placów zabaw. Stwierdzono, że obiekty utrzymane były czysto. Zarządcy placów zabaw przeprowadzili konserwację urządzeń i sprzętów rekreacyjnych, wymianę piasku w piaskownicach oraz prace porządkowe na terenach przyległych. Wszystkie place zabaw posiadają ogrodzenia z wejściami zabezpieczonymi furtkami, przy których umieszczone są czytelne regulaminy i informacje o zakazie wprowadzania zwierząt domowych na teren placów oraz zakazie palenia tytoniu.

Pozytywnie zaopiniowano wnioski o zorganizowanie 14 imprez masowych (7 w Zamościu). W Zamościu zorganizowano 1 imprezę plenerową oraz 6 na terenie obiektów OSiR. Przeprowadzone kontrole wykazały, że organizatorzy zapewniali właściwe warunki sanitarne w trakcie trwania imprez. W innych obiektach takich jak: pralnia, park, cmentarze, ustępy publiczne, apteki, stacje paliw, zakłady pogrzebowe, dworce, przeprowadzono ogółem 23 kontrole sanitarne. Ich stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry.

W roku sprawozdawczym ogólny stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry. Przeprowadzone kontrole wykazały, że stan higieniczny i techniczny obiektów stale ulega poprawie. Pracownicy nadzorowanych obiektów posiadają coraz większą świadomość w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych. Każdorazowo w ramach prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych przekazywano wiadomości dotyczące opracowania i wdrożenia procedur higienicznych, utrzymania prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń i urządzeń, zasad utrzymania we właściwej kondycji systemu wentylacji i klimatyzacji, właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wody ciepłej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella, należytego postępowania z bielizną i odpadami.

II. Nadzór w zakresie żywności i żywienia

W 2025 r. w rejestrze zakładów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu znajdowało się 5869 podmiotów branży żywnościowej. Zdecydowaną

większość, 4317 stanowili producenci produkcji pierwotnej (gospodarstwa rolne). W stosunku do roku ubiegłego liczba nadzorowanych obiektów uległa zwiększeniu o 289, w tym o 216 podmiotów produkcji pierwotnej. Część zakładów została zlikwidowana lub zawiesiła swoją działalność, zatwierdzono 83 nowe podmioty. Na terenie Zamościa w roku sprawozdawczym pod nadzorem sanitarnym znajdowały się 754 podmioty branży żywnościowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego, obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności opiera się na systemie kontroli wewnętrznej, realizowanej przez przedsiębiorcę oraz systemie kontroli zewnętrznej, sprawowanej przez organy urzędowej kontroli żywności. Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie higieny żywności i żywienia prowadzi bieżący nadzór sanitarny, do którego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w tym dotyczące warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W ramach prowadzonych urzędowych kontroli w zakładach prowadzących produkcję żywności, weryfikowano procesy technologiczne i receptury środków spożywczych w aspekcie zasadności stosowania w danym wyrobie dodatków do żywności oraz ich limitów w danej kategorii żywności.

W celu zapewnienia bezpiecznej żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zamościu, współpracuje z innymi inspekcjami, sprawującymi w swoim zakresie nadzór nad podmiotami branży żywnościowej. Prowadzone są wspólne działania i wymiana informacji z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcją Handlową oraz Inspekcją Ochrony Środowiska. Przeprowadzono również wspólną kontrolę z przedstawicielem Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej WOMP Kraków w obiekcie, który dostarcza swoje produkty do Jednostki Wojskowej w Zamościu (zakład żywienia zbiorowego, prowadzący również działalność cateringową)

W 2025 r. w ramach nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, skontrolowano ogółem 797 obiektów (428 w Zamościu). W stosunku do zakładów, w których stwierdzono nieprawidłowości zwiększono częstotliwość zaplanowanych kontroli. Ważnym obszarem prowadzonej działalności jest nadzór nad producentami produkcji pierwotnej, zwłaszcza w zakresie produkcji owoców miękkich i warzyw zielonych.

Ogółem w 2025 r., przeprowadzono 1047 kontroli, z czego 529 w obiektach, działających na terenie Zamościa. Na wnioski przedsiębiorców zatwierdzono ostatecznie 83 nowe zakłady. Wszystkie zakłady zaplanowane do kontroli w roku sprawozdawczym i prowadzące działalność, zostały skontrolowane. Poza kontrolami planowymi, przeprowadzono 324 kontrole nieplanowane, które wynikały z bieżących potrzeb. Były to kontrole na wnioski przedsiębiorców o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów, podlegających urzędowej kontroli organów PIS, zgłoszenia w ramach systemu RASSF, interwencje konsumentów. Prowadzono również kontrole tematyczne, wynikające z bieżących problemów, związane z poborem próbek żywności, kontrole akcyjne, kontrole zakładów zgłoszonych do prowadzenia żywienia dzieci i młodzieży korzystającej z różnych form wypoczynku zimowego i letniego oraz kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń w obiektach, w których stwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Zakłady, które wykazywały niezgodny z wymaganiami stan sanitarny, zostały zaplanowane do kontroli w 2026 roku.

W celu osiągnięcia poprawy warunków higieniczno-sanitarnych, wydano ogółem 69 decyzji nakazowych (35 decyzji dotyczyło podmiotów, prowadzących działalność na terenie Zamościa). Zalecenia dotyczyły głównie poprawy stanu sanitarno - technicznego obiektów, prawidłowego przechowywania środków spożywczych, w tym zachowania łańcucha chłodniczego, zachowania higieny personelu i higieny sprzedaży żywności, wdrożenia i utrzymywania właściwych systemów kontroli wewnętrznej, dostosowanych do rozmiaru przedsiębiorstwa i rodzaju prowadzonej działalności oraz wykonania badań wody w przypadku ujęć indywidualnych.

W ogólnej liczbie wydanych decyzji, PPIS w Zamościu, wydał 20 decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności, w tym 2 decyzje unieruchomienia zakładów małej gastronomii

z powodu złego stanu higieniczno - sanitarnego (1 zakład w Zamościu i 1 zakład w Szczebrzeszynie), 10 decyzji ograniczenia prowadzonej działalności z powodu złej jakości wody z indywidualnych ujęć w zakładach prowadzących działalność na terenie powiatu, 3 decyzje, nakazujące wycofanie z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, 4 dotyczyły podjęcia działań naprawczych w związku z kwestionowanymi wynikami badania lodów, wykonanych przez przedsiębiorców w ramach badań właścicielskich oraz pobranych w ramach urzędowej kontroli żywności przez przedstawicieli PPIS w Zamościu (1 dotyczyła podmiotu z Zamościa i 3 podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu), 1 decyzja nakazująca przeprowadzenie zabiegów mycia i dezynfekcji pomieszczeń wraz z wyposażeniem w przedszkolu funkcjonującym na terenie Zamościa w związku z wystąpieniem zatrucia pokarmowego wśród dzieci.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami oraz przeprowadzonymi kontrolami sprawdzającymi wykonanie nałożonych obowiązków, w stosunku do kontrolowanych podmiotów, wydano również 141 decyzji płatniczych, na kwotę 11.770.00zł.

W przypadkach stwierdzenia podczas kontroli środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia lub dat minimalnej trwałości, przedsiębiorcy w większości podejmowali decyzje o zniszczeniu kwestionowanych produktów w obecności osób kontrolujących. Łącznie w wyniku prowadzonych działań wycofano z obrotu 42,9 kg na sumę 1491 zł (z czego w mieście wycofano z obrotu 8,9 kg różnej żywności na sumę 297,26 zł).

Za stwierdzone uchybienia sanitarne na osoby winne zaniedbań, nałożono 42 mandaty karne na kwotę 8450 zł (30 na sumę 5800 zł, nałożono w obiektach funkcjonujących na terenie Zamościa). Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości, to zły stan sanitarny kontrolowanych zakładów, brak realizowanych zasad GHP/GMP i HACCP, brak zachowanej higieny przy sprzedaży żywności oraz niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego.

Rozpatrzono 37 interwencji konsumenckich, dotyczących zakładów żywnościowo – żywieniowych, 28 dotyczyły obiektów, funkcjonujących na terenie miasta Zamość. W 10 zgłoszonych przypadkach, zgłoszone zarzuty zostały potwierdzone. Interwencje konsumentów, dotyczyły głównie złego stanu sanitarnego oraz brak zachowanej higieny przy sprzedaży żywności, niewłaściwej jakości oferowanej do sprzedaży żywności w sklepach i zakładach żywienia zbiorowego, nieprawidłowej gospodarki odpadami, nieprawidłowych warunków magazynowania żywności, w tym braku zachowanego łańcucha chłodniczego. Jedna zgłoszona interwencja dotyczyła nielegalnej produkcji wyrobów z dziczyzny na terenie powiatu i została bezzwłocznie przekazana do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Zamościu celem rozpatrzenia zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Wszystkie interwencje rozpatrywane były bez zbędnej zwłoki, przyjmowano i rozpatrywano też interwencje anonimowe. Osobom zgłaszającym udzielano odpowiedzi o wynikach przeprowadzonych działań. Większość zgłoszonych zarzutów nie została potwierdzona.

W 2025 roku pracownicy HŻŻ przeprowadzili 7 kontroli ruchomych i tymczasowych obiektów sprzedaży żywności w Zamościu, w tym na Jarmarku Hetmańskim. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1200 zł. Stwierdzone niezgodności, dotyczyły w szczególności niewłaściwych warunków przechowywania żywności, w tym braku zachowanego łańcucha chłodniczego oraz braku zachowanej higieny sprzedaży żywności nieopakowanej.

Prowadzono również działania akcyjne na targowiskach w Zamościu w zakresie wprowadzania do obrotu grzybów dzikorosnących. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W okresie sprawozdawczym PPIS w Zamościu, dokonał dwóch zgłoszeń produktów żywnościowych do systemu RASFF. Jedno powiadomienie dotyczyło przekroczenia NDP dla Nikotyny w próbce sałaty masłowej, pobranej do badań w kierunku pozostałości pestycydów w ramach urzędowej kontroli żywności. w gospodarstwie rolnym na terenie powiatu zamojskiego. Z uwagi na prowadzenie postępowania RASFF, kontrola producenta wraz z poborem próbek została zaplanowana na 2026 r. Drugie powiadomienie dotyczyło przekroczenia NDP dla Fluazynamu 0,039 mg/kg, NDP = 0,01 mg/kg, w próbce produktu pn. "Winogrono Mołdawskie", pochodzącego z Mołdawii, pobranego do badań w sklepie sieci Biedronka w Zamościu. Przeprowadzono postępowanie wyjaśniające, informację

w sprawie wraz z kopią sprawozdania z przeprowadzonych badań, przekazano do centrali firmy Jeronimo Martins Polska S.A. Kostrzyn, do PPIS w Lubartowie, który nadzoruje Centrum Dystrybucyjne firmy Biedronka oraz do PPIS Proszkowicach w związku z lokalizacją dostawcy przedmiotowych winogron.

W okresie sprawozdawczym w ramach systemu RASFF do PPIS w Zamościu, wpłynęły również 83 powiadomienia, o 11 powiadomień więcej niż w 2024 r. W każdym przypadku we wszystkich obiektach wskazanych w listach dystrybucyjnych, prowadzone było postępowanie wyjaśniające, dotyczące zgłoszonych produktów. Działania w zakresie monitorowania wycofywania z rynku kwestionowanych produktów, prowadzone były zarówno w podmiotach funkcjonujących w mieście Zamość oraz na terenie powiatu.

- **24** powiadomień, dotyczyło obecności bakterii Salmonella w mięsie drobiowym, w tym:
  - 16** powiadomień dotyczyło obecności bakterii Salmonella Enteritidis
  - 2** powiadomienia dotyczyły obecności Salmonella Newport w mięsie drobiowym
  - 4** powiadomienia dotyczyły obecności Salmonella Infantis
  - 2** powiadomienia dotyczyły obecności Salmonella Typhimurium

- **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella w produkcie pn. „Ziele angielskie ziarno”, kraj pochodzenia Meksyk,
- **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia pozostałości leku weterynaryjnego – benzimidazolu w mięsie ze świń wyhodowanych w Belgii,
- **1** powiadomienie dotyczyło wykrycia toksyny produkowanej przez Bacillus cereus w mleku początkowym dla niemowląt wyprodukowanym w Holandii,
- **6** powiadomień dotyczyło stwierdzenia obecności bakterii Salmonella w produktach:
  - sezam łuskany pochodzący z Indii,
  - suplement diety pn. „Herbatka ziołowa Morwa biała”,
  - bazylija suszona, kraj pochodzenia: Egipt,
  - mrożony filet z piersi kaczki, kraj pochodzenia Polska,
  - suplement diety pn. „Błonnik” producent z Polski,
  - noga z gęsi głęboko mrożona producent z Polski,
- **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia obecności bakterii Salmonella Enteritidis w produkcie pochodzącym z Bułgarii pn.: „proszek z całych jaj 100%”,
- **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia bakterii grupy coli w próbkach wody źródlanej niegazowanej Primavera,
- **1** powiadomienie dotyczyło suplementów diety: Chaos Crew Stim Head, Skull Labs Angel Dust i Biowell Labs GW501516 Cardarine, zawierających w swoim składzie zabronione substancje (selektywne modulatory receptora androgenowego oraz substancje dopingujące),
- **10** powiadomień dotyczyło wycofywania z obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:
  - taca z melaminy – przekroczenie migracji formaldehydu,
  - talerz z melaminy – przekroczenie migracji formaldehydu,
  - „pojemnik do przechowywania” Vorratsdose 400 ml – migracja specyficzna do substancji modelowej TENAX – benzofenonu,
  - szczyptce do sałatki pochodzące z Chin - przekroczenia poziomu pierwszorzędowych amin aromatycznych,
  - łyżka cedzakowa – migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych,
  - łopatka do patelni – migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych,
  - łyżka z Niemiec - migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych,
  - wyroby szklane - migracja ołowiu i kadmu z obszaru obrzeża (3 powiadomienia)
- **3** powiadomienia dotyczyły przekroczenia NDP alkaloidów pirolizydynowych w produktach pn. „Majeranek otarty” pochodzący z Egiptu,
- „Ostropest plamisty herbatka ziołowa” producent z Polski.,

- „suszona natka pietruszki” producent z Polski,
- **1** powiadomienie dotyczyło przekroczenia NDP wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w produkcie pn. Jarmuż sproszkowany bio – organic kale powdered, producent z Polski,
  - **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia przekroczenia NDP cyjanków w produkcie Okologiczne Gyldne Horfro (Golden flax seed) producent z Polski,
  - **2** powiadomienia dotyczyły przekroczenia NDP aflatoksyny B1 w orzechach laskowych,
  - **4** powiadomienia dotyczyły przekroczenia NDP ochratoksyny A w produktach:
    - „Rodzynki Kresto” – kraj pochodzenia Iran,
    - „mąka żytnia typ 720” pochodząca z Polski,
    - „Rodzynki Iglotex Professional” kraj pochodzenia Uzbekistan,
    - „mąka żytnia typ 720 To ta” producent z Polski,
  - **1** powiadomienie dotyczyło przekroczenia NDP zawartości E110 - żółcieni pomarańczowej w produkcie Ananas kandyzowany mix,
  - **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia obecności liści senesu jako składnika o działaniu leczniczym w yerba mate, produkowanej w Polsce,
  - **2** powiadomienia dotyczyły przekroczenia poziomu alkaloidów opium (morfiny i kodeiny) w produkcie pn. „Mak niebieski” pochodzący z Czech,
  - **1** powiadomienie dotyczyło przekroczenia NDP kadmu w produkcie pn.: „mielony ostropest plamisty”,
  - **1** powiadomienie dotyczyło wykrycia ekstraktu z korzenia carliny podanego jako substancja spulchniająca w chałwach,
  - **3** powiadomienia dotyczyły stwierdzenia niewłaściwych cech organoleptycznych w produktach:
    - „czajnik ze stali szlachetnej” silna zmiana smaku próbki,
    - „rodzynki sułtańskie Bakalland”, masa netto 200g, kraj pochodzenia Chiny – nieakceptowalny chemiczny zapach,
  - Popcorn z firmy Bio Planet S.A. – nieswoisty zapach,
  - **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia ditlenku tytanu (E 171) w barwnikach spożywczych pochodzących z Polski,
  - **1** powiadomienie dotyczyło wysokiej zawartości glicerolu w napojach bezalkoholowych pn. Slush Puppies i Toxic Waste,
  - **3** powiadomienia dotyczyły stwierdzenia zanieczyszczenia ciałem obcym:
    - (odłamek plastiku) w produkcie pn. „Zajączek z polewy o smaku kakaowo – mlecznej”,
    - fragment tworzywa sztucznego lub szkła w produkcie pn.: „Twaróg na Sernik”,
    - stwierdzenie części metalowych i gumowych w suchych mieszankach do zup i innych suchych mieszankach z Holandii,
  - **1** powiadomienie dotyczyło stwierdzenia obecności zapleśnienia w produkcie pn. Orzechy laskowe, Bakalland, kraj pochodzenia Gruzja,
  - **1** powiadomienie dotyczyło obecności glutenu w chrupkach kukurydzianych pn. „Tygryski chrupki kukurydziane” o smaku toffi” 70g,
  - **1** powiadomienie dotyczyło wysokiego poziomu melatoniny w suplementach diety pochodzących z USA,
  - **6 powiadomień** dotyczyło przekroczenia poziomu NDP pozostałości pestycydów:
    - Haloksyfopu w środku spożywczym pn.: „Siemię lniane złociste Trzy Ziarna” opakowanie 500 g
    - antrachinonu w herbacie czarnej pochodzącej z Chin oraz produkcie pn. „Black Leaf Tea,
    - imidakloprydu w produkcie pn.: Ryż brązowy naturalny”,
    - chlorkopiryfosu w goździkach,
    - Yerba mate pochodzącym z Argentyny,
  - **1** powiadomienie dotyczyło braku informacji w oznakowaniu o napromieniowaniu suplementu diety Ashwaganda, Swanson pochodzącego z USA,
  - **2** powiadomienia dotyczyły stwierdzenia nieautoryzowanej nowej żywności Clitoria ternatea w herbatach sprzedawanych przez internet,
  - Azadirachta indica w suplementie diety pochodzącym z USA, sprzedawanym przez internet.

Wszystkie działania w ramach prowadzonych postępowań RASFF, podejmowano niezwłocznie. O wynikach prowadzonego postępowania w wyznaczonych terminach, przekazywano informacje do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego lub Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę dystrybutora kwestionowanego produktu.

Zgłoszenia, dotyczące obecności bakterii Salmonella w mięsie drobiowym, dotyczyły w większości produktów po upływie terminów przydatności do spożycia. W wyniku prowadzonych postępowań wyjaśniających najczęściej stwierdzano, że kwestionowany drób został w całości sprzedany lub zużyty przed upływem terminów przydatności do spożycia.

Należy stwierdzić, że konsekwentnie prowadzone działania przez organy PIS powodują, że producenci i dystrybutorzy żywności, w większości przypadków, wywiązują się z obowiązku informowania swoich odbiorców o wykrytych niezgodnościach i wycofują kwestionowane produkty z obrotu w ramach własnych procedur.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, z uwzględnieniem prowadzenia dochodzenia w ogniskach zbiorowego zatrucia pokarmowego pobrano i zbadano ogółem 291 próbek, w tym 256 próbek żywności (w tym 7 w mieszkaniu prywatnym w związku z podejrzeniem wystąpienia zatrucia pokarmowego), 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 31 próbek związanych z prowadzonymi dochodzeniami w ogniskach zbiorowego zatrucia pokarmowego (tj. 7 próbek żywności oraz 24 próbki sanitarne ze sprzętu pomocniczego i urządzeń, rąk pracowników pracujących w bezpośrednim kontakcie z żywnością). Zakwestionowano łącznie 7 próbek, tj. 5 próbek lodów z automatu za przekroczenie liczby Enterobacteriaceae, 1 próbkę sałaty masłowej, badanej w kierunku pozostałości pestycydów (stwierdzono przekroczenie NDP dla nikotyny, wynik 0,018, NDP = 0,01 mg/kg), oraz 1 próbkę winogron mołdawskich (w których stwierdzono przekroczenie NDP pestycydu: Fluazynam 0,039 mg/kg NDP = 0,01 mg/kg). W przypadkach zakwestionowania próbek sałaty i winogron dokonano zgłoszenia produktów do systemu RASFF.

W dużych marketach sieciowych na terenie Zamościa, pobrano 4 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych w kierunku migracji specyficznej ołowiu i kadmu, migracji formaldehydu oraz sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych. Wszystkie uzyskane wyniki badań były prawidłowe. Nadzór nad materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, prowadzono ponadto w ramach kontroli zakładów stosujących opakowania lub naczynia jednorazowego użycia do pakowania żywności lub podawania posiłków w sklepach i punktach małej gastronomii.

W rejestrze PPIS w Zamościu na koniec roku 2025 r. znajdowało się 86 przedsiębiorców, prowadzących sprzedaż suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym sprzedaż przez internet. Na nadzorowanym terenie nie ma importerów ani producentów suplementów diety.

W okresie sprawozdawczym, dokonano oceny oznakowania 51 suplementów diety, 4 środków spożywczych wzbogacanych w witaminy i składniki mineralne oraz 2 produktów żywności dla określonych grup - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dokonano oceny jakości tłuszczów używanych do smażenia w ciastkarni, piekarni z działem ciastkarni oraz 3 restauracjach szybkiej obsługi. Ocena jakości jakością wypadła pozytywnie.

W roku sprawozdawczym, pobrano łącznie 12 jadłospisów dekadowych do teoretycznej oceny sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym 6 dekad w jednostkach systemu oświaty, 4 w szpitalach oraz 2 w Domach Pomocy Społecznej. Dokonano oceny sposobu żywienia dzieci i młodzieży w stołówce szkolnej, bursie, internacie, 3 stołówkach przedszkolnych. Wszystkie teoretyczne oceny uwzględniały średnie spożycie energii oraz składników pokarmowych na podstawie raportów magazynowych. Obliczany był procent realizacji zapotrzebowania żywionej grupy docelowej na energię i składniki odżywcze w odniesieniu do poziomu normy. Większość ocenionych jadłospisów układana była prawidłowo, w części stwierdzono niewielkie błędy. Przekazane zalecenia dotyczyły najczęściej układania jadłospisów w taki sposób, aby każdy posiłek podstawowy zawierał produkt będący źródłem białka oraz dostateczną ilość warzyw i/lub owoców, zwiększenia spożycia mleka i produktów mlecznych, produktów zbożowych z pełnego przemiału, oraz uwzględniania

w jadłospisach potraw zawierających nasiona roślin strączkowych. Wyniki ocen jadłospisów wraz z zaleceniami każdorazowo przesyłane były do dyrekcji placówek. Kierownictwo wszystkich placówek przekazało informacje zwrotne o sposobie realizacji zaleceń.

Na terenie działania PSSE w Zamościu, w sektorze spożywczym od lat, funkcjonują w większości mikro przedsiębiorstwa, zatrudniające od jednej do kilkunastu osób, w których obszary wymagające kontroli nadzorowane są w ramach wstępnych warunków higieny żywności oraz wdrożenia procedur na podstawie zasad HACCP w stopniu dostosowanym do wielkości przedsiębiorstwa i charakteru prowadzonej działalności. W znacznej części przedsiębiorstw, w których nie dokonuje się wytwarzania, przetwarzania ani przygotowywania żywności, procedury HACCP wdrażane są z zastosowaniem elastyczności, a wszystkie zagrożenia kontrolowane są poprzez wdrożenie warunków wstępnych. Nadzorowane zakłady produkcji żywności, są w większości prawidłowo zarządzane. Kierownictwo jest zaangażowane i świadome zagrożeń związanych z prowadzoną działalnością. Zakłady produkcyjne posiadają opracowane systemy działań naprawczych. Personel zakładów podlega okresowym szkoleniom z zakresu higieny żywności odpowiednio do charakteru wykonywanej pracy i jest nadzorowany przez kierownictwo zakładu. Problemy w zakresie wdrażania instrukcji i procedur GHP/GMP, zdarzają się głównie w małych zakładach obrotu żywnością, gdzie świadomość podmiotów oraz wiedza z zakresu higieny i bezpieczeństwa żywności jest często niewystarczająca do pełnienia właściwej kontroli wewnętrznej. Producenci funkcjonujący na terenie powiatu zamojskiego, opracowują plany badań oraz wykonują badania właścicielskie produkowanych wyrobów w ramach weryfikacji wdrożonych systemów kontroli wewnętrznej.

Stan higieniczno – sanitarny nadzorowanych obiektów, w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W stosunku do roku ubiegłego uległ niewielkiej poprawie. Z ogólnej liczby nadzorowanych zakładów stałych 1552, większość, tj. 1486 zakładów, posiada wdrożone i utrzymywane instrukcje i procedury określone na podstawie zasad GHP/GMP, 1388 posiada wdrożone i utrzymywane procedury HACCP, proporcjonalne do rozmiaru i charakteru prowadzonej działalności. Zmniejszyła się liczba nałożonych mandatów karnych. Podczas większości przeprowadzonych kontroli, nie stwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Stwierdzone uchybienia sanitarne, wynikały najczęściej z niedbalstwa oraz braku zaangażowania i nieprzestrzegania zasad higieny przez zatrudniony personel, braku efektywnych szkoleń personelu z zakresu higieny żywności odpowiednio do charakteru pracy oraz braku właściwego nadzoru ze strony kierownictwa zakładu. Stan sanitarno-techniczny obiektów funkcjonujących na terenie powiatu i miasta Zamość, jest zróżnicowany. Wśród zakładów żywnościowych są obiekty nowe z nowoczesnym zapleczem, jak również obiekty funkcjonujące od lat, zaadaptowane do działalności w branży spożywczej, gdzie wykonywane są tylko bieżące prace remontowe, wynikające z eksploatacji pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia. Wszystkie zakłady zaplanowane do kontroli w roku sprawozdawczym i prowadzące działalność, zostały skontrolowane.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów niezmiennie oceniany jest zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W przypadku stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zamościu, nakazywał, w drodze decyzji, usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień a w uzasadnionych przypadkach osoby winne zaniedbań karano również mandatami.

Sytuację w obszarze bezpieczeństwa żywności na terenie działania PPIS w Zamościu, należy uznać za dobrą, o czym świadczy niewielka w ostatnich latach ilość kwestionowanych próbek żywności, pobieranych do badań laboratoryjnych, mała ilość potwierdzonych interwencji konsumenckich oraz sporadyczne występowanie zbiorowych zatruc pokarmowych, spowodowanych spożyciem żywności. Większość przedsiębiorców, cechuje wysoka świadomość w zakresie obowiązujących wymagań oraz potrzeby wdrażania skutecznych systemów kontroli wewnętrznej. Stale wzrasta również świadomość producentów produkcji pierwotnej, w zakresie zagrożeń związanych z produkcją, zbiorem i transportem surowców pochodzenia roślinnego, zwłaszcza owoców i warzyw spożywanych na surowo.

Pracownicy sekcji higieny żywności i żywienia w trakcie prowadzonych kontroli prowadzą również działania edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa żywności, których celem jest zwiększenie świadomości podmiotów, w tym producentów produkcji pierwotnej, odpowiedzialnych za produkowaną i wprowadzaną żywność do obrotu.

III. Nadzór w zakresie higieny dzieci i młodzieży

Stacja realizując swoje zadania przeprowadza kontrole w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, między innymi dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży, a także higieny procesów nauczania.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu nadzorem sanitarnym objęto 192 placówki nauczania i wychowania oraz 35 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach, w tym na terenie Zamościa 108 placówek nauczania i wychowania oraz 20 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach. Nadzorowano również 181 turnusów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym 46 na terenie Zamościa. Nadzorowane placówki to: żłobki, klub dziecięcy, przedszkola, punkt przedszkolny, szkoły podstawowe, zespoły szkół, licea, technika, szkoły branżowe, szkoły policealne, placówki kształcenia ustawicznego, ośrodek szkolenia i wychowania, dom studenta, bursy międzyszkolne, dom dziecka, pogotowie opiekuńcze, ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy, warsztaty terapii zajęciowej, placówki pracy pozaszkolnej, placówki wsparcia dziennego, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, szkolne schronisko młodzieżowe, uczelnie wyższe, gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach, placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono ogółem 295 kontroli, z tego 139 w Zamościu.

W celu osiągnięcia poprawy warunków higieniczno-sanitarnych wydano łącznie 26 różnych decyzji administracyjnych, z czego 13 dotyczyło obiektów w Zamościu (w tym 7 decyzji dotyczyło obiektów publicznych). Ponadto wystosowano 40 wystąpień pokontrolnych, w tym 17 dotyczyło obiektów zlokalizowanych w Zamościu (z czego 16 wystąpień dotyczyło placówek publicznych). Wyegzekwowano 20 decyzji administracyjnych, w tym 11 dotyczyło placówek w Zamościu (z czego 7 dotyczyło placówek publicznych).

Na osoby winne zaniedbań w zakresie utrzymania czystości i porządku nałożono 3 mandaty karne na kwotę 550 zł (mandaty dotyczyły placówek na terenie Zamościa, w tym 2 mandaty na kwotę 300 zł w 2 placówkach publicznych oraz 1 mandat karny na kwotę 250 zł w placówce niepublicznej). Przeprowadzono kontrole sprawdzające, które wykazały poprawę stanu sanitarnego placówek.

1. Placówki dla dzieci w wieku przedszkolnym

W roku sprawozdawczym w Zamościu nadzorem objęto 10 żłobków, 1 klub dziecięcy, 25 przedszkoli samodzielnych, 1 przedszkole funkcjonujące w zespole szkół, 1 punkt przedszkolny. Skontrolowano 9 żłobków,

1 klub dziecięcy, 14 przedszkoli funkcjonujących samodzielnie, 1 przedszkole funkcjonujące w zespole szkół, 1 punkt przedszkolny, ponadto przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne w przedszkolu publicznym i punkcie przedszkolnym niepublicznym. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 żłobku publicznym, 1 przedszkolu publicznym (podczas kontroli interwencyjnej) oraz 1 punkcie przedszkolnym niepublicznym. Nieprawidłowości dotyczyły: zbyt małej powierzchni użytkowej sal zajęć w żłobku w stosunku do liczby przebywających dzieci, braku wymaganego przepisami prawa natrysku w punkcie przedszkolnym, zbyt niskiej temperatury powietrza w pomieszczeniu sanitarnohigienicznym, zaniedbania czystości i porządku na terenie punktu przedszkolnego, zbyt wysokiej temperatury powietrza w salach przedszkola. W żłobku nieprawidłowość została usunięta przed wydaniem decyzji, do przedszkola – wystosowano wystąpienie pokontrolne, w punkcie

przedszkolnym zalecenia ujęto w decyzji administracyjnej – decyzja została wyegzekwowana. Ponadto wydano 1 decyzję administracyjną w związku brakiem certyfikatu na urządzenie do zabawy na placu zabaw – decyzja została wykonana. W jednym punkcie przedszkolnym niepublicznym (w związku z kontrolą interwencyjną) stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny terenu i urządzeń na placu zabaw, na osobę winną zaniedbań nałożono mandat karny w wysokości 250 zł, zalecenia zostały ujęte w protokole kontroli z krótkim terminem wykonania – kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości.

2. Placówki nauczania

Na terenie Zamościa nadzorem objęto ogółem 36 szkół (11 szkół podstawowych, 7 zespołów szkół, 9 liceów, 4 technika, 2 szkoły branżowe, 3 szkoły policealne), ponadto 2 placówki kształcenia ustawicznego. Skontrolowano 24 placówki (9 szkół podstawowych, 5 zespołów szkół, 2 technika, 3 licea ogólnokształcące, 1 szkołę branżową, 3 szkoły policealne, 1 centrum kształcenia zawodowego). Nieprawidłowości stwierdzono w 7 placówkach (3 szkołach podstawowych, 2 zespołach szkół, liceum ogólnokształcącym, szkole policealnej), z czego w 6 publicznych. Nieprawidłowości dotyczyły: niedostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci, braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania ochraniających od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym, braku certyfikatów na stoliki i krzeselka oraz urządzenia do ćwiczeń, niezgodnego z Polską Normą oświetlenia w salach lekcyjnych. Zalecenia ujęto w 6 decyzjach administracyjnych, w jednej szkole nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji. W 4 placówkach stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte, w 2 prowadzone jest postępowanie administracyjne. Ponadto wystosowano 8 wystąpień pokontrolnych dotyczących placówek publicznych w związku ze stwierdzeniem: niewłaściwego czasu trwania przerw międzylekcyjnych (stosowanie zbyt krótkich tj. pięciominutowych przerw międzylekcyjnych), niewłaściwego obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, niewłaściwego usytuowania urządzeń siłowni zewnętrznej (w pobliżu urządzeń do zabawy dla dzieci najmłodszych), braku lub nieprawidłowego oznakowania stolików i krzesełek, niewłaściwego usytuowania metalowego ślizgu zjeżdżalni (w kierunku południowym), co może skutkować jego nagrzewaniem i poparzyć bawiące się dzieci, niezachowania standardów dostępności do urządzeń higienicznosanitarnych. W trzech przypadkach poinformowano Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w związku z brakiem lub niesprawną wentylacją oraz wykorzystywaniem na zajęcia lekcyjne sal w zagłębieniu.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój ucznia jest jego aktywność fizyczna. Stąd istotne znaczenie odgrywają warunki środowiskowe, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego.

Spośród 24 skontrolowanych szkół w Zamościu, 10 (w tym 9 publicznych) posiada szkolne zespoły sportowe, tj. pełnowymiarową salę gimnastyczną z zapleczem sanitarnym, 9 szkół (w tym 8 publicznych) posiada salę gimnastyczną lub zastępczą, 5 szkół niepublicznych nie posiada infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (szkoła branżowa, liceum ogólnokształcące, 3 szkoły policealne) i dlatego korzystają z obiektów poza placówką. Z przeprowadzonych kontroli wynika również, że uczniowie, niezależnie od posiadanej przez szkoły infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, korzystają również z infrastruktury do WF poza obiektami własnymi szkoły (sala gimnastyczna, boisko, hala sportowa, basen, stadion sportowy, siłownia). Nieprawidłowości w zakresie warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stwierdzono w 1 szkole publicznej (brak było certyfikatów dla urządzeń siłowni fitness) – nieprawidłowość została usunięta przed wydaniem decyzji.

Higiena procesu nauczania i wychowania

W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzano ocenę dostosowania mebli edukacyjnych (stolików i krzesełek) do wzrostu uczniów i przedszkolaków zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami, oceniano obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod

kątem zachowania zasad higieny pracy umysłowej oraz odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych.

Ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono w 75 placówkach, w tym w 35 placówkach w Zamościu (14 przedszkolach, 1 punkcie przedszkolnym, 10 szkołach podstawowych, 6 ponadpodstawowych, 4 zespołach szkół), 173 oddziałach, w tym w 63 oddziałach w Zamościu, sprawdzono 2376 stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków, w tym 1109 stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków w Zamościu. Niedostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii stwierdzono w 7 szkołach, w tym 3 szkołach publicznych w Zamościu (2 szkołach podstawowych, 1 zespole szkół), 11 oddziałach, w tym 4 oddziałach w Zamościu, na 93 stanowiskach pracy uczniów, w tym 45 stanowiskach w Zamościu. Zalecenia ujęto w 3 decyzjach administracyjnych, decyzje zostały wyegzekwowane (w tym jedna w styczniu 2026 r.). Przy ocenie mebli zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie stolików i krzesełek, stan techniczny mebli oraz posiadanie certyfikatów zgodności. W 3 szkołach podstawowych publicznych w Zamościu stwierdzono nieprawidłowe lub brak oznakowania stolików lub krzesełek – wystosowano 3 wystąpienia pokontrolne, ponadto w 1 liceum ogólnokształcącym niepublicznym stwierdzono brak certyfikatów na stoliki i krzeselka – zalecenia ujęto w decyzji administracyjnej, decyzja została wyegzekwowana.

Przeprowadzono ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych w 47 szkołach, w tym 19 szkołach w Zamościu (9 szkołach podstawowych, 4 zespołach szkół, 6 szkołach ponadpodstawowych), w tym 15 publicznych, 4 niepublicznych, w 89 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podczas kontroli zwracano również uwagę na odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych. Stwierdzono, że spośród 19 szkół skontrolowanych w Zamościu w 13 (10 publicznych, 3 niepubliczne) w rozkładach zajęć nie uwzględniono zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, tj. stosowane są pięciominutowe przerwy międzylekcyjne, pomimo pism kierowanych w poprzednich latach.

W 2 skontrolowanych w Zamościu szkołach podstawowych publicznych nauka prowadzona jest w systemie dwuzmianowym, w pozostałych w systemie jednozmianowym. Wszystkie skontrolowane szkoły w Zamościu zapewniają uczniom możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu oraz zapewniają uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w szkole, najczęściej w postaci szaf/regalów w salach lekcyjnych lub szafek indywidualnych. Tylko 7 (w tym 4 szkoły publiczne) z 20 szkół skontrolowanych w Zamościu zapewnia uczniom dostęp do wody pitnej (dystrybutor, woda w dzbankach).

Ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych przeprowadzono w 12 szkołach podstawowych, w tym 8 w Zamościu. Oceną objęto 36 oddziałów, w tym 19 oddziałów w Zamościu, zważono ogółem 628 uczniów oraz ich tornistry, w tym 390 uczniów w Zamościu. Stwierdzono, że w 10 szkołach w Zamościu (w tym 6 publicznych), 21 oddziałach (w tym 12 w Zamościu), wśród 62 uczniów (w tym 43 w Zamościu) waga tornistra szkolnego przekraczała 15 % masy ciała ucznia (zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga plecaka szkolnego nie powinna przekraczać 10-15 % masy ciała ucznia). Wystosowano 5 wystąpień pokontrolnych z zaleceniem podjęcia działań w celu zmniejszenia obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Dożywianie dzieci i młodzieży

Spośród 23 skontrolowanych szkół w Zamościu (9 podstawowych, 6 ponadpodstawowych, 3 policealnych, 5 zespołów szkół), 11 szkół (9 podstawowych publicznych oraz 2 zespoły szkół, w tym 1 niepubliczny) prowadziło dożywianie w formie ciepłych posiłków, z których korzystało 1138 uczniów. Drugie śniadania organizował 1 zespół szkół niepublicznych, korzystało 60 uczniów. Istotną formą pomocy dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej jest między innymi dofinansowanie posiłków przez ośrodki pomocy społecznej. Z tej formy pomocy w skontrolowanych szkołach skorzystało 245 uczniów.

Nadzór nad substancjami chemicznymi stwarzającymi zagrożenie i ich mieszaninami stwarzającymi zagrożenie

W ramach bieżącego nadzoru nad klasopracowniami i pracowniami chemicznymi w szkołach kontroluje się m.in:

- posiadanie aktualnego spisu substancji chemicznych stwarzających zagrożenie i ich mieszanin stwarzających zagrożenie,
- posiadanie aktualnych kart charakterystyki dla substancji chemicznych stwarzających zagrożenie i ich mieszanin stwarzających zagrożenie,
- sposób oraz miejsce przechowywania odczynników chemicznych,
- posiadanie instrukcji bhp w pracowniach i klasopracowniach,
- zapewnienie odpowiedniej ilości środków do udzielenia pierwszej pomocy w razie wypadku,
- zainstalowanie zlewów z bieżącą wodą w pomieszczeniach, w których występuje niebezpieczeństwo oblania się środkami żrącymi.

Spośród 51 skontrolowanych szkół, 17 (w tym 10 szkół publicznych w Zamościu) posiadało na stanie substancje chemiczne lub ich mieszaniny stwarzające zagrożenie. Skontrolowano 10 szkół, nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Placówki opiekuńcze i wychowania pozaszkolnego

W ewidencji Stacji znajdowało się 30 placówek opiekuńczych i wychowania pozaszkolnego w Mieście Zamość, tj.: ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy i filie ośrodka, 3 warsztaty terapii zajęciowej, osiedlowy dom kultury, młodzieżowy dom kultury, 10 placówek wsparcia dziennego, szkoła muzyczna, 2 centra edukacji, szkoła języków obcych, ośrodek edukacji ekologicznej, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodek szkolenia i wychowania (warsztaty szkolne i internat), specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 2 bursy międzyszkolne, dom dziecka, pogotowie opiekuńcze, szkolne schronisko młodzieżowe (sezonowe), biblioteka pedagogiczna. Skontrolowano 19 placówek (3 warsztaty terapii zajęciowej, osiedlowy dom kultury, młodzieżowy dom kultury, 4 placówki wsparcia dziennego, szkołę muzyczną, szkołę języków obcych, ośrodek edukacji ekologicznej, internat ośrodka szkolenia i wychowania, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 2 bursy międzyszkolne, dom dziecka, pogotowie opiekuńcze, szkolne schronisko młodzieżowe). Nieprawidłowości stwierdzono w 6 placówkach (placówce wsparcia dziennego, szkole muzycznej, ośrodku edukacji ekologicznej, internacie ośrodka szkolenia i wychowania, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, bursie międzyszkolnej), w tym 4 publicznych. Nieprawidłowości dotyczyły: złego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów i stolarki drzwiowej, braku skutecznego zabezpieczenia otwartej przestrzeni pomiędzy biegami schodów, niezabezpieczenia poręczy balustrady przed ślizganiem się po niej, braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania chroniących od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym, braku certyfikatów na meble edukacyjne, zaniedbania czystości, niesprawnej lub braku wentylacji, niezgodnego z polską normą oświetlenia w salach lekcyjnych. Zalecenia ujęto w 2 decyzjach administracyjnych – jedna decyzja została wyegzekwowana, w drugiej placówce prowadzone jest jeszcze postępowanie. W 1 placówce nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji, ponadto wystosowano 3 wystąpienia pokontrolne oraz skierowano pismo do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w związku z brakiem wentylacji. W 2 placówkach, w których stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń (bursa międzyszkolna i internat ośrodka szkolenia i wychowania), zalecenia ujęto w protokole kontroli, z krótkim terminem wykonania – przeprowadzono kontrole sprawdzające - stan czystości już nie budził zastrzeżeń. Ponadto osoby winne zaniedbań ukarano mandatami karnymi w wysokości 100 zł i 200 zł.

4. Szkoły wyższe

Pod nadzorem Stacji znajdowały się 2 szkoły wyższe (1 publiczna i 1 niepubliczna) oraz 1 dom studenta (placówka publiczna). Skontrolowano 1 szkołę wyższą publiczną oraz dom studenta. W szkole wyższej nieprawidłowości nie stwierdzono. W domu studenta stwierdzono brak właściwej wentylacji w pomieszczeniu higienicznosanitarnym, o tej nieprawidłowości poinformowano Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

5. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie Zamościa funkcjonowało 46 turnusów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym 17 w formie wyjazdowej oraz 29 w miejscu zamieszkania. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był na bazie szkół, pracowni plastycznej, pensjonatu, warsztatów laboratoryjnych, placówce wsparcia dziennego, a w formie wyjazdowej uczestnicy przebywali w obiektach hotelowych. Skontrolowano 4 placówki pod kątem przygotowania do organizacji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży (2 szkoły, bursa, ośrodek diagnostyczno-terapeutyczny), nieprawidłowości nie stwierdzono. Przeprowadzono łącznie 77 kontroli wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, w tym 20 w Zamościu. Nieprawidłowości stwierdzono na 3 turnusach. Nieprawidłowości dotyczyły braku orzeczeń lekarskich kadry o zdolności do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby. Na organizatorów wypoczynku wystawiono 3 decyzje płańnicze oraz wystosowano 3 wystąpienia pokontrolne dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości z zaleceniem ich wyeliminowania w przypadku organizowania kolejnych turnusów. Nie stwierdzono turnusów niezgłoszonych do elektronicznej bazy wypoczynku prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

6. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach.

Na terenie Zamościa nadzorem objęto 20 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach, w tym 8 gabinetów w szkołach podstawowych, 7 w zespołach szkół, 4 w liceach, 1 gabinet wspólny dla szkoły podstawowej i liceum. Podczas kontroli zwracano uwagę m.in. na stan techniczny i higieniczno-sanitarny pomieszczeń i wyposażenia, postępowanie z odpadami, procedury zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, przeprowadzanie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Skontrolowano 9 gabinetów, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wnioski:

Stan sanitarno-higieniczny placówek utrzymuje się na podobnym poziomie, jak w roku poprzednim.

Zwiększa się liczba placówek, w których przeprowadzono termomodernizację budynków, dlatego też stan placówek ulega systematycznej poprawie.

Zwiększyła się liczba placówek, które przeprowadziły modernizację oświetlenia w salach lekcyjnych i zapewniają oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą PN-EN 12464-1:2022- 01 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach”.

W porównaniu do roku poprzedniego wzrosła liczba uczniów, którzy posiadali niedostosowane do ich wzrostu stanowiska pracy (w 2025 r. niedostosowanie mebli do wzrostu uczniów stwierdzono wśród 45 uczniów, a w 2024 r. wśród 22 uczniów).

IV. Działalność w zakresie Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w roku 2025

Przedmiotem działalności pionu Higieny Pracy i Nadzoru Nad Chemikaliami jest nadzór nad zakładami pracy w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, przestrzegania przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, produktach biobójczych i substancjach czynnych, prekursorach narkotyków kategorii 2 i 3, oraz prowadzenie postępowań w sprawach chorób zawodowych. Ponadto, prowadzony jest nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

W 2025 r. w ewidencji Sekcji Higieny Pracy i nadzoru nad Chemikaliami zarejestrowanych było 284 zakłady pracy zatrudniające ogółem 17910 pracowników (w tym 171 zlokalizowane w Zamościu zatrudniające 10625 osób).

Ogółem w nadzorowanych zakładach przeprowadzono 241 kontroli, w tym 132 w obiektach zlokalizowanych w Zamościu. W związku ze stwierdzeniem naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano łącznie 41 decyzji administracyjnych, w tym 25 dotyczyły zakładów działających w Zamościu.

Nakazy zawarte w decyzjach odnoszących się do zakładów z terenu miasta Zamość dotyczyły:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy
- w zakresie: hałasu, pyłu mąki, pyłu drewna, pyłu niesklasyfikowanego ze względu na toksyczność, drgań mechanicznych o ogólnym działaniu miejscowym, drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka, stężenia czynników chemicznych, m.in. ditlenku azotu, manganu i jego związków nieorganicznych, tlenku węgla;
- wskazania i udokumentowania czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, dla których wykonuje się badania i pomiary;
- sporządzenia dokumentu oceny ryzyka zawodowego;
- sporządzenia oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynniki chemiczne uwzględniającej informacje zawarte w kartach charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych;
- prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, zgodnie z obowiązującymi wymaganiami;
- prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym zgodnie z obowiązującymi wymaganiami;
- terminowego przekazywania właściwym organom Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- prowadzenia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz uzupełniania na bieżąco kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- opracowania i wdrożenia programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas;
- zapewnienia aktualnych orzeczeń lekarskich wydanych na podstawie art. 229 § 4a ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy, stwierdzających brak przeciwwskazań do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach;
- wprowadzenia działań ochronnych i środków zapobiegawczych służących wyeliminowaniu ryzyka zawodowego lub ograniczeniu narażenia na czynniki chemiczne w związku z przekroczeniem higienicznych normatywów;
- potwierdzenia skuteczności zastosowanych działań zapobiegawczych sprawozdaniem z badań czynników chemicznych;
- przekazania Prezesowi Biura do spraw Substancji Chemicznych informację o wytwarzanej mieszaninie stwarzającej zagrożenie;
- zapewnienia kart charakterystyki dla wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie zgodnych z załącznikiem II do rozporządzenia (WE) nr

1907/2006 (REACH);

- zapewnienia zgodności informacji zawartych w kartach charakterystyki z informacjami umieszczonymi na etykietach mieszanin chemicznych;
- wstrzymania udostępniania na rynku produktów kosmetycznych nieposiadających oznakowania w języku polskim oraz produktów kosmetycznych bez wykazu składników kosmetycznych;
- **poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń w związku ze stwierdzeniem:**
  - a) braku sprawnych natrysków dla pracowników w umywalni przy warsztacie;
  - b) niedostatecznej ilości miejsc siedzących dla pracowników w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przeznaczonym do spożywania posiłków;
  - c) niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego:
    - pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników, poprzez: uzupełnienie ubytków płytek na ścianie, usunięcie zacieków na suficie, usunięcie licznych wybrzuszeń, zacieków oraz wymiany uszkodzonych kasetonów w suficie, zabezpieczenie odpadającego tynku z sufitów, usunięcie łuszczącej się farby oraz widocznych zardzewiałych elementów na grzejniku, zapewnienie wykończenia krawędziowego przy futrynach drzwi, poprawę stanu technicznego grzejnika.
    - pomieszczeń pracy, poprzez: odmalowanie ścian hali warsztatowej, sufitów w halach produkcyjnych, zlikwidowanie ubytków płytek w podłodze,
    - urządzeń higieniczno-sanitarnych.

W związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych stwierdzanych podczas bieżących kontroli oraz w przypadku stwierdzenia przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, (w badaniach przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego) wydano **44 decyzji płatniczych, z czego 26 dotyczyło zakładów zlokalizowanych w Zamościu.**

Większość obowiązków zawartych w decyzjach wykonano w nakazanym terminie. W odniesieniu do **dwóch podmiotów (zlokalizowanych na terenie miasta Zamość)**, w związku z niewykonaniem zaleceń w wyznaczonych w decyzjach terminach, **zostało wdrożone postępowanie egzekucyjne celem przymuszenia do wykonania nakazów, wydano 2 upomnienia wzywające do wykonania obowiązków o charakterze niepieniężnym** wynikających z ostatecznej decyzji PPIS w Zamościu. W powyższych przypadkach podczas kontroli sprawdzającej (po upomnieniu) stwierdzono wykonanie obowiązków - wszystkie postępowania zostały zakończone.

1. Zakres nadzoru

W ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole sanitarne w zakresie **warunków zdrowotnych środowiska pracy**. Dotyczyły one szczególnie zagadnień związanych z zagrożeniami zdrowotnymi w środowisku pracy i przestrzeganiem przez pracodawców wymogów prawa w tym obszarze. Sprawdzano znajomość i przestrzeganie przepisów bhp w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, zapewnienia środków ochrony indywidualnej, szkolenia pracowników, prowadzenia niezbędnej dokumentacji, w tym dotyczącej oceny ryzyka zawodowego, realizację profilaktycznych badań lekarskich pracowników oraz zaleceń wydanych przez lekarza sprawującego opiekę profilaktyczną. Ponadto w ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole sanitarne dodatkowo w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

2. Narażenia na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy

W warunkach **przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych** dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracowało ogółem **671** pracowników, byli to pracownicy narażeni na **ponadnormatywny hałas** (w 13 zakładach, w tym w 2 zakładach w Zamościu) - narażeni na ponadnormatywny hałas oraz pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność we frakcji wdychalnej. **W zakładach zlokalizowanych na terenie miasta Zamość w przekroczeniach pracowało 285 osób zatrudnionych w 7 zakładach**, głównie przy obróbce drewna i produkcji mebli.

W przypadku zatrudniania pracowników w warunkach przekroczenia NDN hałasu, przy braku możliwości ograniczenia narażenia na ten czynnik od pracodawców egzekwowano sporządzenie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, a także udostępnienia pracownikom środków ochrony indywidualnej słuchu o odpowiednim tłumieniu oraz nadzorowanie prawidłowego ich stosowania.

W 1 zakładzie kolejowym w powiecie stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnej w odniesieniu do drgań miejscowych - narażonych 57 pracowników oraz drgań ogólnych – narażonych 70 pracowników.

W jednym zakładzie (na terenie miasta Zamość) zajmującym się obróbką metali 2 osoby pracowały w warunkach **przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność we frakcji wdychalnej**, występujących na stanowisku pracy spawacza podczas prac spawalniczych metodą MIG-MAG w osłonie gazów. Wydana została decyzja, w której wezwano pracodawcę do podjęcia niezbędnych działań ochronnych i środków zabezpieczających służących wyeliminowaniu ryzyka zawodowego lub ograniczeniu do minimum przekroczeń normatywów higienicznych wskazanego czynnika. Termin realizacji obowiązków – na wniosek zobowiązanego ze względu na brak prac na wymienionym stanowisku – został przedłużony do 31 marca 2026 r.

W 2025 r. skontrolowano ogółem **97 zakładów pracy, z tego 56** w mieście Zamość, w których występuje **narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne**. Narażonych ogółem 3655 pracowników, w tym 2758 zatrudnionych w zakładach zlokalizowanych w Zamościu. Narażenie na te czynniki dotyczy głównie pracowników podmiotów leczniczych, zakładów produkujących żywność, sektora gospodarki ściekami i odpadami oraz zakładów pogrzebowych. Podczas przeprowadzanych kontroli egzekwowano przestrzeganie wymogów prawa oraz prowadzono poradnictwo w tym zakresie. W wyniku kontroli nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

W kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi **o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym** w środowisku pracy pracowały ogółem **1502 osoby (854 w zakładach w Zamościu)** zatrudnione w **59 skontrolowanych zakładach**, łącznie przeprowadzono w tych zakładach **64 kontrole**. Były to głównie pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych pracujące w narażeniu na promieniowanie jonizujące, formaldehyd i substancje chemiczne zawarte w lekach cytostatycznych, pracownicy zatrudnieni przy obróbce drewna i produkcji mebli narażeni na pyły drewna, a także pracownicy kotłowni narażeni na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne zawarte w sadzy węglowej oraz pracownicy narażeni na pyły azbestu (zatrudnieni przy demontażu i transporcie wyrobów zawierających azbest) oraz pracownicy laboratoriów analitycznych stosujący podczas prowadzonych analiz chemicznych substancje i mieszaniny chemiczne sklasyfikowane jako rakotwórcze.

W 2025 r. skontrolowano 23 zakłady, w których występuje narażenie na czynniki reprotoksydyczne. W 4 zakładach pracy stwierdzono uchybienia w zakresie czynników reprotoksydycznych, w konsekwencji wydano 4 decyzje administracyjne, w tym **2 dotyczące zakładów zlokalizowanych w Zamościu**. Podczas przeprowadzonych kontroli egzekwowano przestrzeganie wymogów prawa oraz prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, m.in. w zakresie rozporządzenia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksydycznym w środowisku pracy (Dz.U. 2024 r., poz. 1126).

W ramach nadzoru nad **warunkami zdrowotnymi środowiska pracy podczas zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest** przeprowadzono 1 kontrolę w siedzibie firmy funkcjonującej na terenie działania PPIS w Zamościu, zajmującej się usuwaniem, składowaniem i transportem wyrobów azbestowych. Firma ta na nadzorowanym terenie nie prowadziła prac w narażeniu na azbest, realizowała zlecenia w ww. zakresie wyłącznie na terenie innych powiatów. W siedzibie firmy sprawdzano wymaganą dokumentację, badania profilaktyczne pracowników, zapewnienie środków ochrony indywidualnej, sposób postępowania z odpadami zawierającymi azbest. W narażeniu na pyły azbestu zatrudnionych było 5 pracowników.

Przeprowadzono również w powiecie zamojskim 2 kontrole prac w terenie podczas odbioru i transportu wyrobów zawierających azbest. Prace prowadzone były łącznie przez 2 pracowników firmy posiadającej siedzibę poza terenem powiatu zamojskiego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzonej dokumentacji ani w sposobie prowadzenia prac.

Skontrolowano ogółem **19 podmiotów** wykonujących działalność leczniczą zatrudniających **2972 pracowników**, w tym **10 podmiotów zlokalizowanych w Zamościu zatrudniających 2309 pracowników**. W kontrolowanych podmiotach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto, w 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole w podmiotach leczniczych zlokalizowanych w mieście Zamość, w których stosowane są cytostatyki. Na leki cytostatyczne narażonych jest 116 osób.

W ramach sprawowania **nadzoru nad ustawowym zakazem używania tytoniu i wyrobów tytoniów** podczas kontroli przekazywano informację o obowiązkach i zakazach wynikających z przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2024, poz. 1162). **W dwóch przypadkach na terenie miasta Zamość stwierdzono naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy**, zgodnie z którym zabrania się palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych, w pomieszczeniach zakładów pracy. Na osoby, które dopuściły się tego naruszenia nałożono **mandaty karne na kwotę 100zł oraz 150 zł**.

W zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono łącznie 179 kontroli, w tym 95 na terenie miasta Zamość.

W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów dot. substancji chemicznych i ich mieszanin w 4 obiektach, wydano:

- **3 decyzje merytoryczne u producentów mieszanin chemicznych (zlokalizowanych na terenie miasta Zamość)** nakazujące usunięcie nieprawidłowości, m.in. brak potwierdzenia przekazania Prezesowi Biura do Spraw Substancji Chemicznych informacji o wytwarzanej mieszaninie stwarzającej zagrożenie, brak karty charakterystyki dla produkowanej mieszaniny chemicznej (betonu towarowego zwykłego) sklasyfikowanej jako stwarzająca zagrożenie, brak zgodności

informacji zawartych w kartach charakterystyki z informacjami umieszczonymi na etykietach produkowanych mieszanin chemicznych,

- 1 decyzję merytoryczną u dystrybutora mieszanin chemicznych (zlokalizowanego na terenie powiatu) nakazującą zapewnić w reklamie wszystkich produktów biobójczych sklasyfikowanych jako mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie oferowanych do sprzedaży za pośrednictwem sklepu internetowego, informacje o treści zgodnej z art. 48 ust. 2 rozporządzenia nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. U. L 353 z 31.12.2008, s.1 ze zm.) (CLP), dotyczące rodzajów zagrożenia określonych na etykietach ocenianych produktów. Ponadto w związku z naruszeniem art. 48 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach **na dystrybutora nałożono mandat karny w wysokości 200 zł.**

Ponadto podczas przeprowadzanych kontroli z zakresu nadzoru nad chemikaliami, każdorazowo poruszano zagadnienia dot. kart charakterystyki w kwestii dostępności, aktualności, oceny poprawności karty, przekazywania karty bez uprzedniego żądania lub na żądanie.

3. Choroby zawodowe

Podczas sprawowanego nadzoru egzekwowano spełnienie obowiązków pracodawców dotyczących zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w celu ochrony zdrowia i życia pracowników, w szczególności w celu zapobiegania **chorobom zawodowym**, które mogą być wywołane czynnikami występującymi w środowisku pracy lub sposobem wykonywania pracy. W roku 2025 prowadzono **30 postępowań w sprawach chorób zawodowych**, które dotyczyły między innymi:

- 1) chorób zakaźnych wywołanych czynnikami biologicznymi:
  - boreliozy u rolników, pilarza oraz leśnika - wykonujących prace w narażeniu na ukąszenie przez kleszcze zakażone krętkami *Borrelia burgdorferi*,
  - COVID-19 u pielęgniarki oraz konserwatora – pracownika szkoły (postępowanie pośmiertne) wykonujących prace w narażeniu na zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2,
- 2) chorób narządu głosu wywołanych nadmiernym wysiłkiem głosowym u nauczycieli,
- 3) astmy oskrzelowej i alergicznego nieżytu nosa u piekarza,
- 4) ubytku słuchu u instruktora strzelectwa,
- 5) zespołu wibracyjnego u listonosza,
- 6) chorób wywołanych sposobem wykonywania pracy:
  - zespołu cieśni w obrębie nadgarstka – u sprzedawcy, listonosza, pracownika biurowego oraz nauczyciela gry na wiolonczeli;
  - przewlekłego zapalenia ścięgna i jego pochewki – u sprzedawcy,
  - uszkodzenia nerwu strzałkowego wspólnego u osób wykonujących pracę w pozycji kucznej – u listonosza oraz pracownika gospodarczego.

W 2025 roku **wydano:**

- **4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej**, dotyczyły one: boreliozy (1) u rolnika, COVID-19 (1) u pielęgniarki oraz przewlekłej choroby narządu głosu wywołanej nadmiernym wysiłkiem głosowym (2) u nauczycieli.

- **6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej**, dotyczących boreliozy u rolników, COVID-19 u konserwatora – pracownika szkoły (postępowanie pośmiertne), przewlekłej choroby narządu głosu wywołanej nadmiernym wysiłkiem głosowym u nauczyciela oraz astmy oskrzelowej i alergicznego nieżyty nosa u piekarza.
- **1 decyzję odmawiającą** uchylenia ostatecznej i prawomocnej decyzji administracyjnej w wyniku wznowienia postępowania administracyjnego dotyczącą ubytku słuchu u instruktora strzelectwa.

W roku sprawozdawczym w Mieście Zamościu i powiecie zamojskim zmniejszyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych. Dane z ostatnich 3 lat obrazuje poniższa tabela.

Rok	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	
	ogółem	w mieście Zamość
2023	6	2
2024	11	8
2025	4	2

4. Produkty kosmetyczne

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje **jeden podmiot (zlokalizowany w powiecie) zajmujący się produkcją** i konfekcjonowaniem produktów kosmetycznych – mydła w kostkach oraz **30 podmiotów** zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi (w tym **3 hurtownie i 27 sklepy/drogerie kosmetyczne**).

W ramach sprawowanego nadzoru nad produktami kosmetycznymi w 2025 r. przeprowadzono kontrolę w zakładzie zajmującym się produkcją mydła, gdzie produkowane są mydła luksusowe i toaletowe, na rynek krajowy, Unii Europejskiej oraz kraje poza UE. Cały asortyment produkowanego mydła pakowany jest jednostkowo, nie produkuje się mydła nieopakowanego, wprowadzanego do obrotu luzem.

Podczas kontroli oceniono warunki wytwarzania produktu kosmetycznego, zgodność oznakowania oraz prowadzonej dokumentacji produktu kosmetycznego z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Zachowane są najwyższe standardy GMP (Dobrej Praktyki Produkcyjnej) i GHP (Dobrej Praktyki Higienicznej).

Ponadto, **przeprowadzono 9 kontroli w podmiotach zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi** figurującymi w ewidencji Sekcji oraz dodatkowo **9 kontroli** w obiektach, których głównym profilem działalności nie jest obrót kosmetykami, a które w ofercie sprzedaży posiadają pewne ilości kosmetyków, wszystkie te kontrole **przeprowadzone zostały w obiektach zlokalizowanych na terenie Zamościa**.

Kontrole te prowadzone były w związku z bieżącym nadzorem nad produktami kosmetycznymi, jak również w związku z otrzymywanymi informacjami o licznych decyzjach wydawanych w kraju, nakazujących wycofanie z obrotu produktów kosmetycznych m.in. ze względu na zawartość w składzie substancji zakazanych do stosowania w produktach kosmetycznych, np. *Butylphenylu Methylpropionalu, pirytionianu cynku czy Lyralu* oraz po upływie daty minimalnej trwałości.

Ponadto, w 2025 roku pobrano do badań mikrobiologicznych próbki wprowadzanych do obrotu produktów kosmetycznych przeznaczonych dla dzieci do 3 roku życia. Próbki pobrane z 2 obiektów zlokalizowanych na terenie Zamościa były zgodne z wymaganiami.

W wyniku kontroli **wydano 2 decyzję nakazujące wstrzymanie udostępniania produktów kosmetycznych** w dwóch drogeriach, z uwagi na brak oznakowania w języku polskim oraz brak wykazu składników kosmetycznych, do czasu zapewnienia etykiet sporządzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Od obu decyzji strony wniosły odwołanie. W przypadku obu odwołań Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny utrzymał w mocy zaskarżone decyzję. Decyzje te dotyczyły obiektów zlokalizowanych w mieście Zamość.

Ponadto, wymierzono **karę pieniężną w wysokości 3000 zł**, za udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych nieposiadających oznakowania w języku polskim. Decyzja ta również dotyczyła obiektu zlokalizowanego w Zamościu.

5. Środki zastępcze

W 2025 r. **nie odnotowano żadnego przypadku zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną** zarówno w mieście Zamościu jak i powiecie zamojskim.

Na nadzorowanym terenie nie stwierdzono żadnego stacjonarnego punktu sprzedaży dopalaczy ani innej formy wprowadzania bądź udostępniania tych zakazanych prawem produktów o działaniu psychoaktywnym na ośrodkowy układ nerwowy.

Dokonywano weryfikacji stron internetowych potencjalnych dystrybutorów znajdujących się na terenie działania PPIS w Zamościu w odniesieniu do oferowania w sprzedaży produktów mogących potencjalnie być środkami zastępczymi. W wyniku weryfikacji stron internetowych na terenie działania PPIS w Zamościu nie stwierdzono podmiotów prowadzących sprzedaż internetową środków zastępczych.

6. Działalność profilaktyczna

W ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy prowadzona była przez pracowników Sekcji HP akcja uświadamiająca pracodawców o korzyściach wynikających z **organizowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz właściwej opieki profilaktycznej**. Zwracano uwagę na realizację obowiązków ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, z uwzględnieniem e-papierosów.

Pracodawcom przekazywano również informację dot. **narażenia na radon w pomieszczeniach** oraz związanych z narażeniem zagrożeń dla zdrowia, na temat znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu oraz dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu.

Bardzo ważnym elementem profilaktycznym realizowanym przez pracodawców są szeroko pojęte działania edukacyjne, wdrożone procedury postępowania oraz zalecane i realizowane szczepienia dla określonych grup zawodowych pracujących w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne.

WNIOSKI

wynikające z działań nadzorowych przeprowadzonych w 2025 roku przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami:

- Problemy w obrocie detalicznym- głównym wyzwaniem pozostaje sprzedaż kosmetyków bez polskojęzycznych etykiet oraz braku wykazu składników (INCI). Skutkuje to koniecznością wydawania decyzji administracyjnych i nakładania kar pieniężnych.
- Aktywny nadzór nad rynkiem produktów kosmetycznych obejmuje nie tylko placówki typowo kosmetyczne, ale również obiekty o innym profilu działalności, co pozwala na skuteczną eliminację z rynku produktów z substancjami zakazanymi, po terminie trwałości lub innymi cechami niezgodnymi z obowiązującymi przepisami prawa.
- Działania kontrolne prowadzone w zakresie higieny środowiska pracy skutkowały wydaniem stosownych decyzji administracyjnych, co bezpośrednio przełożyło się na wymierną poprawę stanu sanitarno-epidemiologicznego oraz standardów bezpieczeństwa i higieny pracy w nadzorowanych obiektach.
- Szeroki zakres działań kontrolnych pozwolił na identyfikację kluczowych uchybień w obszarze dokumentacji i raportowania, szczególnie u producentów mieszanin chemicznych.
- Stwierdzone nieprawidłowości u producentów (m.in. brak kart charakterystyki dla betonu towarowego czy rozbieżności między etykietą a kartą) wskazują na konieczność dalszego monitorowania spójności informacji przekazywanych użytkownikom końcowym.
- Stałe weryfikowanie dostępności i aktualności kart charakterystyki podczas każdej kontroli przyczynia się do podnoszenia świadomości podmiotów gospodarczych w zakresie bezpiecznego zarządzania chemikaliami w łańcuchu dostaw.
- Analiza postępowań w sprawie chorób zawodowych wskazuje, że głównymi zagrożeniami zdrowotnymi w regionie są czynniki biologiczne (borelioza, SARS-CoV-2) oraz obciążenia ergonomiczne i wysiłkowe (choroby narządu głosu, zespoły przeciążeniowe).
- Aktywny nadzór nad warunkami pracy stanowi kluczowy element zapobiegania trwałym uszczerbkom na zdrowiu, co bezpośrednio wpływa na ograniczenie liczby nowych przypadków chorób zawodowych w długofalowej perspektywie

V. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

1. Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmują:

- 1) uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego miast i gmin, zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) uzgadnianie i opiniowanie w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- 3) wydawanie opinii w zakresie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko;
- 4) uzgadnianie projektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów;
- 5) uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych i środków komunikacji lądowej, w tym także środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich oraz przewozów w czasie ceremonii pogrzebowych;

- 6) opiniowanie wynikające z przepisów szczególnych, innych działalności, pod względem spełnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny, takich jak szkoły publiczne i niepubliczne, wymagania lokalowe i sanitarne żłobków, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego, aptek, punktów aptecznych, pomieszczeń magazynowych przeznaczonych do przechowywania materiałów wybuchowych, broni, amunicji i wyrobów o podobnym przeznaczeniu, recykulacji powietrza w budynkach opieki zdrowotnej, usytuowania wyrzutni powietrza na poziomie terenu.

2. W 2025 r. realizacja ww. zadań na terenie Miasta Zamość w ujęciu liczbowym była następująca:

Lp.	Działania sekcji ZNS	Ilość
1.	Liczba wszystkich przeprowadzonych czynności (ogłędzin, kontroli, ocen pod względem spełnienia warunków higienicznych i sanitarnych, w tym stanowiska zajęte w sprawie odstąpienia od uczestnictwa w odbiorze budowlanym) na obszarze Miasta Zamość	32
2.	Liczba kontroli w trybie art. 56 Prawa budowlanego dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów i urządzeń budowlanych	19
3.	Liczba wydanych opinii lub decyzji o spełnieniu wymagań sanitarnych, higienicznych i zdrowotnych	27
4.	Liczba wydanych opinii dotyczących ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w tym:	7
4.1	<i>Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko</i>	6
4.2	<i>Uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach</i>	1
5.	Liczba zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym dotyczących:	4
5.1	<i>Zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko</i>	3
5.2	<i>Uzgodnienia projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</i>	1
6.	Liczba wydanych uzgodnień dokumentacji projektowej	10

VI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zamościu koordynowała, nadzorowała oraz realizowała następujące programy edukacyjne i akcje zdrowotne:

- Program „Trzymaj Formę!” – zapobieganie otyłości i nadwadze poprzez promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej
- Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”
- Program antytytoniowy „Bieg po zdrowie”
- Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” - profilaktyka raka szyjki macicy
- Program „Podstępne WZW” – profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby
- Program „Znamie! Znam je?” – profilaktyka czerniaka
- Program „#Młodzi Świadomi” – profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową
- Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS
- Akcję Bezpieczny i Zdrowy Wypoczynek Letni z uwzględnieniem profilaktyki zagrożeń wypoczynku letniego
- Akcję Bezpieczny i Zdrowy Wypoczynek Zimowy - z uwzględnieniem profilaktyki zagrożeń wypoczynku zimowego
- Akcje dot. profilaktyki zatruc pokarmowych oraz zatruc grzybami
- Akcję - Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
- Akcję dot. propagowania szczepień ochronnych: Europejski Tydzień Szczepień
- Akcję „Dopalacze - nowe narkotyki”
- Akcję - Światowy Dzień Zdrowia
- Akcję – Jesień bez infekcji
- Akcję – „WOBASZ - Wielośrodkowe Ogólnopolskie Badanie Stanu Zdrowia Ludności”
- Światowy Dzień bez Tytoniu – kampania społeczna
- Światowy Dzień Rzucania Palenia - kampania społeczna
- Promocję szczepień ochronnych – w tym szczepienia ciężarnych kobiet na krztusiec

Nauczyciele do realizacji poszczególnych programów edukacyjnych przygotowani są poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach organizowanych przez WSSE w Lublinie i PSSE w Zamościu z udziałem specjalistów. Materiały tematyczne przesłano drogą elektroniczną oraz umieszczano je na stronie internetowej PSSE w Zamościu z możliwością pobrania oraz prowadzono dystrybucję do szkół realizujących programy. Ponadto do wykorzystania w realizacji są materiały umieszczane na stronach internetowych PSSE Zamość, WSSE Lublin, GIS.

W 2025 r. PSSE realizowała następujące przedsięwzięcia:

1. Nadzór nad placówkami organizacyjnymi systemu oświaty.

W placówkach oświatowych przeprowadzono 51 wizytacji (**23 w Zamościu**), dokonując 54 ocen programów prozdrowotnych. Przeprowadzone wizytacje oraz ewaluacje dowodzą, że szkoły aktywnie realizują programy prozdrowotne, ponadto włączają się w ogólnopolskie i lokalne akcje dotyczące zdrowia. Treści prozdrowotne, a zwłaszcza dotyczące zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, zasad zdrowego odżywiania, profilaktyki uzależnień oraz profilaktyki chorób zakaźnych, przekazywane są uczniom, rodzicom, nauczycielom m.in. poprzez: szkolenia, seminaria, konferencje, prelekcje, warsztaty, nadzorowane strony internetowe, projekcje filmów i spotów, prezentacje multimedialne, happeningi, inscenizacje, konkursy, ekspozycje wizualne itp. Pomysłowość, różnorodność i oryginalność stosowanych form przyczyniają się do aktywnego udziału społeczności szkolnej w ich realizacji, a w konsekwencji do wzrostu świadomości w kontekście własnego zdrowia oraz kształtowania postaw prozdrowotnych.

Działaniami edukacyjnymi w ramach realizacji programów edukacyjnych w szkołach i przedszkolach nadzorowanych przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Zamościu

objęto ogółem **116** placówek oświatowo-wychowawczych w tym **38 w Zamościu**. Bezpośrednią edukacją **objęto 9557** przedszkolaków/uczniów z placówek z Zamościa i powiatu zamojskiego.

Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS realizowano w ramach: Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, Obchodów Światowego Dnia AIDS oraz w czasie akcji środowiskowych skierowanych do ogółu społeczeństwa – działaniami **objęto 7304** osób, w tym za pomocą strony internetowej objęto **1230** osób z miasta Zamościa i powiatu zamojskiego.

Realizacja edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia wśród ogółu społeczeństwa.

Problematyka edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia wśród społeczeństwa realizowana była m.in. poprzez podejmowanie działania podczas akcji środowiskowych w mieście Zamościu i powiecie zamojskim.

Wnioski

1. Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zamościu w 2025 r. charakteryzowały się szerokim zakresem tematycznym oraz dużym zasięgiem oddziaływania. Programami edukacyjnymi i akcjami prozdrowotnymi objęto liczne grupy społeczne, w szczególności dzieci i młodzież ze szkół oraz przedszkoli.
2. Wizytacje i oceny realizacji programów prozdrowotnych wskazują na aktywne zaangażowanie placówek oświatowych w działania promujące zdrowy styl życia, w tym prawidłowe żywienie, aktywność fizyczną, profilaktykę chorób zakaźnych oraz zapobieganie uzależnieniom.
3. Różnorodność stosowanych form edukacji (m.in. szkolenia, warsztaty, konkursy, prezentacje multimedialne, akcje środowiskowe) sprzyja zwiększaniu świadomości zdrowotnej wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych i wpływa na kształtowanie postaw prozdrowotnych.
4. Istotną rolę w upowszechnianiu treści prozdrowotnych odgrywają działania informacyjne prowadzone za pośrednictwem internetu oraz mediów, które pozwalają na dotarcie do szerokiego grona odbiorców.
5. Realizacja programów dotyczących profilaktyki chorób zakaźnych, w tym HIV/AIDS, szczepień ochronnych oraz racjonalnego stosowania antybiotyków, stanowi ważny element działań zapobiegających zagrożeniom zdrowotnym w społeczeństwie.
6. Prowadzone działania edukacyjne wskazują na potrzebę dalszego kontynuowania i rozwijania programów promocji zdrowia oraz utrzymywania współpracy z placówkami oświatowymi i lokalnym środowiskiem w celu wzmacniania świadomości zdrowotnej mieszkańców miasta Zamościa i powiatu zamojskiego.

Wnioski do realizacji na kolejne lata

1. Należy kontynuować realizację programów edukacyjnych i akcji prozdrowotnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki chorób zakaźnych, zdrowego stylu życia oraz zapobiegania uzależnieniom.
2. Wskazane jest dalsze wzmacnianie współpracy z placówkami oświatowymi poprzez organizację szkoleń, warsztatów i konferencji dla nauczycieli oraz udostępnianie materiałów edukacyjnych wspierających realizację programów prozdrowotnych.

3. Należy rozwijać i intensyfikować działania informacyjno-edukacyjne prowadzone za pośrednictwem internetu i mediów społecznościowych, co umożliwia dotarcie do szerszej grupy odbiorców.
4. W kolejnych latach należy kontynuować i rozwijać działania promujące szczepienia ochronne oraz zwiększające świadomość społeczną w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych.
5. Wskazane jest zwiększenie liczby działań edukacyjnych dotyczących profilaktyki nowotworów, zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej oraz zapobiegania nadwadze i otyłości wśród dzieci i młodzieży.
6. Należy kontynuować organizację akcji środowiskowych oraz kampanii społecznych zwiększających świadomość zdrowotną społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych potrzeb zdrowotnych.
7. Wskazane jest dalsze monitorowanie i ocena realizacji programów prozdrowotnych w placówkach oświatowych w celu podnoszenia ich skuteczności oraz dostosowywania działań do aktualnych zagrożeń zdrowotnych.

VII. Działalność w zakresie higieny placówek ochrony zdrowia

Istotnym elementem profilaktyki zakażeń jest nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Pod nadzorem sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego znajduje się ogółem **418** obiektów, w tym **324 w Zamościu**. W roku sprawozdawczym przeprowadzono **447** kontroli, w tym **290 w Zamościu**. Kontrole obejmowały ocenę spełniania wymagań higieniczno-sanitarnych w zakresie stanu technicznego pomieszczeń, wyposażenia oraz sprzętu medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem procesów dekontaminacji, mających kluczowe znaczenie w profilaktyce chorób zakaźnych. Wydano **30** decyzji nakazujących wykonanie zaleceń, w tym **16** dotyczyło podmiotów leczniczych w Zamościu. Zalecenia dotyczyły głównie nieprawidłowości w zakresie złego stanu higieniczno-sanitarnego i/lub technicznego, w tym nieprawidłowości w zakresie procedur dekontaminacji.

Na terenie działania PSSE w Zamościu w 2025 roku funkcjonowało 11 szpitali (w tym 6 szpitali jednodniowych). Skontrolowano wszystkie szpitale, w tym 7 zlokalizowanych w Zamościu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. złego stanu higieniczno-sanitarnego i/lub technicznego oraz nieprzestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji.

Współpraca z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych była ukierunkowana na monitorowanie zakażeń, działania podejmowane w celu ograniczenia szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz analizę ognisk epidemicznych. W szpitalach opracowano i wdrożono procedury higieniczno-sanitarne, aktualizowane w oparciu o aktualne podstawy prawne, wytyczne i publikacje. Zespoły Kontroli Zakażeń aktywnie monitorowały i rejestrowały zakażenia szpitalne, sporządzały raporty dotyczące patogenów alarmowych i ognisk epidemicznych, prowadziły dochodzenia epidemiologiczne oraz realizowały szpitalną politykę antybiotykową.

W 2025 r. do PSSE w Zamościu wpłynęły 22 raporty wstępne o podejrzeniu lub wystąpieniu ogniska epidemicznego (w tym **18 dotyczyło ognisk epidemicznych w Zamościu**): 6 wywołanych wirusem SARS-CoV-2, 4 pałeczkami jelitowymi Enterobacteriaceae produkującymi karbapenemazy (CPE), 4 wirusem grypy, 5 bakteriami *Clostridioides difficile*, 1 wirusem RSV, 1 rotawirusami. W przypadku 1 ogniska nie ustalono czynnika etiologicznego. W związku z wystąpieniem ognisk epidemicznych w szpitalach, przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych. Wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące

wykonanie zaleceń. Porównując. W 2024 r. zarejestrowano 27 ognisk zakażeń szpitalnych (w tym 24 w Zamościu).

W roku sprawozdawczym kontrolowano podmioty lecznicze oraz praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą. Czynności kontrolne były ukierunkowane na ocenę procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji. Procedury były opracowywane w oparciu o aktualne akty prawne oraz ogólne wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia.

W skontrolowanych obiektach czystość była utrzymana prawidłowo. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in. stanu technicznego pomieszczeń, wyposażenia, nieaktualnych procedur sanitarno-epidemiologicznych zapobiegających występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych lub ich nieprzestrzegania.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w Zamościu i Powiecie Zamojskim

Szczepienia ochronne wykonywane są przez uprawnione podmioty lecznicze. Sprawowano nadzór nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych oraz prowadzono dystrybucję preparatów szczepionkowych do punktów szczepień. W kontrolowanych placówkach sprawdzano warunki przeprowadzania szczepień, gospodarkę preparatami szczepionkowymi. Propagowano zalecane szczepienia ochronne.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 50 kontroli w podmiotach leczniczych wykonujących szczepienia ochronne, w tym 25 w Zamościu. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r., poz. 1675) poddawanie się szczepieniom ochronnym jest obowiązkiem ustawowym. Za jego realizację w przypadku osób małoletnich – stosownie do art. 5 ust. 2 tej ustawy – odpowiadają osoby sprawujące nad nimi prawną pieczę albo ich opiekunowie faktyczni w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r., poz. 581, ze zm.). Schemat obowiązkowych szczepień ochronnych znajduje się w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27.09.2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2025 r., 782). Szczepienia obowiązkowe prowadzone są u dzieci i młodzieży w wieku 0 – 19 lat. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na nadzorowanym terenie w 2025 roku wyniósł zaledwie 86,3%, co stanowi poziom niewystarczający dla zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego populacji.

Niepokojącym zjawiskiem pozostaje rosnąca liczba rodziców niewykonywujących obowiązkowych szczepień ochronnych swoich dzieci. **Zarejestrowano na koniec 2025 roku 689 dzieci, które w ogóle nie zostały zaszczepione lub szczepienia przerwano, w tym 164 nowe dzieci**, których rodzice nie realizują ustawowego obowiązku szczepień. Wobec powyższego, wystosowano 107 pism przypominających o obowiązku szczepień ochronnych do rodziców niewykonywujących obowiązkowych szczepień swoich dzieci, udzielono 77 odpowiedzi na pisma rodziców, udzielono 10 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej szczepień ochronnych. Ponadto, wystawiono 55 upomnień; 36 tytułów wykonawczych z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, mającego na celu wykonanie szczepień ochronnych dzieci, w którym powyższy organ jest uprawniony do nakładania grzywien; wydano 10 postanowień dot. zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnych. Wystosowano także 118 wniosków do Urzędu Miasta Zamościa oraz Urzędów Gmin w powiecie zamojskim o udostępnienie danych osobowych w tym adresów zamieszkania w związku z prowadzonymi postępowaniami. Wskutek podejmowanych działań zaszczepionych zostało 28 dzieci.

Uodpornienie dzieci i młodzieży (szczepienia obowiązkowe) w latach 2016 – 2025 w procentach:

Lp.	Szczepienia przeciw:	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Błonicy, tężcowi, krztuścowi	98,8	97,7	96,8	95,3	90,0	87,0	84,9	84,1	85,3	83,8
2.	Poliomyelitis	98,8	97,7	96,8	95,3	90,0	87,0	84,9	80,8	84,0	84,6
3.	Odrze, śwince, różyczce	99,7	99,4	98,3	98,0	91,0	89,0	86,3	88,3	86,5	87,1
4.	Gruźlicy	98,9	98,8	98,7	98,4	97,7	98,5	98,4	97,4	98,0	96,6
5.	WZW typu B	99,7	99,4	98,0	97,6	95,0	90,5	92,2	91,2	90,1	88,3
6.	Haemophilus influenzae typu b	99,5	99,2	96,8	95,3	90,0	90,5	82,0	80,0	82,7	82,8
7.	Pneumokokom									87,0	86,5
8.	Rotawirusom									82,0	80,8

Porównawcze zestawienie zachorowań na choroby zakaźne w Zamościu i powiecie zamojskim w latach 2024-2025

Nazwa jednostki chorobowej	miasto Zamość 1.01.2024 r. - 31.12.2024 r.	miasto Zamość 1.01.2025 r. - 31.12.2025 r.	powiat zamojski 1.01.2024 r. - 31.12.2024 r.	powiat zamojski 1.01.2025 r. - 31.12.2025 r.	Ogółem 1.01.2024 r. - 31.12.2024 r.	Ogółem 1.01.2025 r. - 31.12.2025 r.
Salmonellozy - zatrucie pokarmowe, w tym pozajelitowe	8	13	19	47	27	60
Wirusowe zakażenia jelitowe	61	66	125	100	186	166
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe:	88	114	39	70	127	184
w tym wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	88	108	37	65	125	173
w tym wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	0	0	1	1	1	1
w tym wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	5	1	4	1	9
Biegunka	13	13	25	29	38	42
Ospa wietrzna	295	231	579	229	874	460
Świnka	2	0	2	2	4	2
Różyczka	0	0	0	0	0	0
Płonica	45	3	106	12	151	15
Róża	15	10	18	16	33	26
Borelioza, w tym neuroborelioza	52	113	99	180	151	293
Szczepienia p/wścieklicznie	25	13	47	34	72	47
Inwazyjna choroba meningokokowa	0	0	0	0	0	0
WZW typu A	5	0	10	2	15	2
WZW typu C	6	6	6	12	12	18
WZW typu B	5	5	3	2	8	7
Mykobakteriozy	1	0	6	2	7	2
Inwazyjna choroba wywołana przez <i>S. pneumoniae</i>	6	2	3	4	9	6
Zap. opon m-rdz. bakteryjne	0	0	0	0	0	0
Zap. opon m-rdz. wirusowe	0	0	0	1	0	1

Zap. opon m-rdz. inne i nieokreślone	0	1	0	1	0	1	0	0	2
Wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gruźlica	12	7	15	16	27	23			
Rzeżączka	0	1	1	0	1	1			
Krztusiec	23	4	26	15	49	19			
Listerioza	0	0	1	0	1	0			
Giardioza	2	1	2	2	4	3			
Legionella	1	0	0	3	1	3			
Tularemia	0	0	0	0	0	0			
HIV	0	0	0	0	0	0			
Odra	0	0	0	0	0	0			
Bąblowica	0	0	1	0	1	0			
Kiła	1	2	1	0	2	2			
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	0	0			
Zespół Guillaina- Barrego	0	0	0	0	0	0			
Malaria	0	0	0	0	0	0			
Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. E. coli	0	0	1	0	1	0			
COVID-19	581	388	1159	612	1740	1000			
Grypa * PCR	31	50	36	22	67	72			
Grypa antygen	240	1267	433	2037	673	3304			
RSV	45	156	122	241	167	397			

Wnioski

1. Sytuacja sanitarno-epidemiologiczna w nadzorowanych podmiotach jest stabilna, jednak wymaga stałego nadzoru oraz podejmowania działań naprawczych i profilaktycznych.
2. Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych budzi niepokój. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na poziomie 86,3% jest niewystarczający do zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego populacji i utrzymania odporności zbiorowiskowej. Utrzymuje się

wysoka liczba dzieci niezaszczepionych lub z przerwanyim cyklem szczepień oraz rośnie liczba nowych przypadków niewykonywania obowiązkuz szczepień.

3. Konieczne jest kontynuowanie i intensyfikowanie działań edukacyjnych oraz egzekucyjnych wobec osób niewykonyjących obowiązkowych szczepień ochronnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz aktów wykonawczych.
4. W 2025 r. zaobserwowano istotny wzrost zakażeń w stosunku do roku poprzedniego wywołanych wirusem RSV, zakażeń jelitowych: wywołanych przez Salmonella (ponad dwukrotny wzrost), Clostridioides difficile oraz wywołanych przez Campylobacter, zachorowań na boreliozę oraz pojawienie się przypadku kleszczowego zapalenia mózgu.
Odnotowano prawie pięciokrotny wzrost zachorowań na gripę w porównaniu do roku 2024.

STANISŁAW
JAŚLIKOWSKI

Elektronicznie podpisany
przez STANISŁAW
JAŚLIKOWSKI
Data: 2026.03.30 10:44:29
+02'00'